PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 4 (6291)

TRST, četrtek 6. januarja 1966

AMERIŠKA DIPLOMATSKA OFENZIVA

Goldbergovo pismo tajniku U Tantu razdeljeno vsem državam članicam

Goldberg je na tiskovni konferenci izjavil, da se bo ameriška «mirovna ofenziva» nadaljevala vzporedno s «tiho diplomacijo» - Šest ameriških točk, ki so jih obrazložili tujim državnikom - Wilsonovo pismo Kosiginu in Gromiku

NEW YORK, 5. — Ameriški predstavnik v OZN Arthur Goldberg je poslal glavnemu tajniku OZN U Tantu pismo, v katerem obrazložuje ameriško stališče do Vietnama ter poziva vse države, naj zastavijo ves svoj vpliv, «da bi prepričale hanojsko vlado, da se udeleži konference za rešitev sporov». Pismo je Goldberg izročil U Tantovemu namestniku, ker je U Tant na kratkem odmoru.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila, je Goldberg izjavil, da so ZDA pripravljene pogajati se s Hanojem o položaju predstavnikov južnovietnamske osvobodilne fronte pri morebitnih pogajanjih. Dodal je, da se bodo «mirovni napori» ZDA nadaljevali ter da se nadaljuje dejavnost «tihe diplomacije» vzporedno z «mirovno ofenzivo».

V pismu U Tantu omenja ameriški delegat «korake v preteklih tednih pri iskanju miru, ki izhajajo deloma iz obveznosti, ki jih ZDA imajo na podlagi listine OZN, deloma pa iz pozivov papeža in Vas, ki ste jih poslali nam in drugim nekaj pred božičem». Zatem omenja pismo, da je predsednik Johnson poslal pisma in v številnih primerih svoje osebne predstavnike papežu, tajniku OZN in večjemu številu državnikov ali predsednikov vlad. Dalje je rečeno, da je bilo v zvezi s tem prekinjeno bombardiranje Severnega Vietnama.

Pismo povzema nato v šestih točkah ameriško stališče, ki so ga ameriški predstavniki obrazložili raznim državnikom: 1. ZDA so pripravljene pogajati se brez kakršnih koli pogojev, ali pa na podlagi ženevskih sporazumov iz leta 1954 in 1962. 2. Eventualno naj se prouči vzajemno zmanjšanje sovražnosti in naj se upošteva ustavitev ognja kot prva točka dnevnega reda pri katerih koli pogajanjih ali pogovorih. 3. ZDA so pripravljene umakniti svoje sile, «takoj ko bo Vietnam sposoben odločati o svoji prihodnosti brez zunanjega vmešavanja». 4. ZDA ne želijo podaljšati svojega vojaškega gibanja v Vietnamu ali pa obdržati svojih oporišč. 5. Prihodnji politični ustroj Južnega Vietnama mora določiti samo južnovietnamsko ljudstvo po demokratični poti. 6. Vprašanje združitve obeh Vietnamov se mora rešiti na podlagi svobodne odločitve prebivalstva na obeh straneh.

Pismo omenja svoječasni Johnsonov poziv tajniku OZN, naj se on sam ali katerakoli druga država članica OZN samostojno ali skupno trudi, da se olajšajo pogajanja, ter zaključuje: «Upam, da bodo tudi ob sedanji priložnosti organizmi Združenih narodov in vse države še skrbneje storili, kar je v njihovi moči, da se doseže mir.» Na zahtevo Goldberga so pismo uradno razdelili članom OZN kot dokument varnostnega sveta.

Na tiskovni konferenci je Goldberg v odgovoru na razna vprašanja pojasnjeval ameriško mirovno ofenzivo. Dejal je, da pismo U Tantu ni popolno poročilo o dolgih pogovorih s papežem in z drugimi državniki. Pismo je samo kratek izvleček ameriškega stališča. Odgovori, ki so jih dobili na raznih sestankih, pa niso omenjeni. Dejal je, da ne misli objaviti teh odgovorov, razen če prizadete države tega ne dovolijo. Papež je na primer izročil Goldbergu pismo za Johnsona in ameriška vlada je to pismo objavila s papeževim dovoljenjem. Ameriška vlada pa ne bo objavila vsebine pogovora s papežem in prav tako ne pogovorov, ki jih je on imel z de Gaullom, z Wilsonom, Morom in prav tako ne vsebine pogovorov Harrimana.

Goldberg je nato zanikal, da ima «mirovna ofenziva» predvsem propagandne namene. Dejal je, da ZDA niso zahtevale ali spodbujale publicitete o tej ofenzivi. Toda jasno je, da tisk poroča o prihodu članov ameriške vlade v tuje prestolnice.

Na drugi strani, je dodal Goldberg, obsežna tiha diplomacija nadaljuje neodvisno od obiskov Johnsonovih predstavnikov svojo akcijo. Namen obiskov Johnsonovih predstavnikov je bil predvsem, da ostanejo diplomatski kanali odprti in da se naši nameni jasno razumejo. Naša mirovna ofenziva ima jasen namen ter je resna, iskrena, nepretrgana v vztrajnem iskanju miru.»

Na vprašanje, ali sta po njegovem mnenju dobila Hanoj in Peking izčrpno poročilo o ameriškem stališču, je Goldberg odgovoril: «Upam.» Na vprašanje, ali je do sedaj prišlo do spodbudnih reakcij, ki svetujejo nadaljevanje ameriške dejavnosti, je Goldberg odgovoril: «Nadaljevali bomo te napore.» Pripomnil je, da ameriško stališče «ni ultimativno».

Zatem je Goldberg sporočil stališče glede predstavništva osvobodilne fronte, ki je nekoliko drugačno, kakor je bilo doslej. Spočetka je ameriška vlada sploh odklanjala možnost kakršne koli udeležbe osvobodilne fronte pri pogajanjih. Sedaj pa je izjavil, da se bodo mogli o navzočnosti teh predstavnikov pri morebitnih pogajanjih pogajati s hanojsko vlado. Toda na vprašanje, ali bi se o tem pogajali s Hanojem ali pa s predstavniki osvobodilne fronte, je Goldberg odgovoril, da je «odgovorna vlada v tem vprašanju hanojska vlada in z njo je treba o tem diskutirati».

Neki časnikar je omenil izjavo Hošiminha La Piri, da bi hanojska vlada začela takoj pogajanja, če bi ZDA enostransko ustavile sovražnosti in bombardiranja. Goldberg je odgovoril: «Pojasnili smo naše stališče. Sedaj pričakujemo odgovor Hanoja.» Goldberg je poudaril veliko važnost, ki jo Washington pripisuje misli in dejavnosti glavnega tajnika OZN, in je dejal, da je bil U Tant prva svetovna osebnost, s katero so uradno stopili v stik v okviru mirovne ofenzive. «Pred svojim odhodom v Evropo, je dejal Goldberg, sem se 28. decembra zvečer dolgo pogovarjal z glavnim tajnikom OZN.»

Na vprašanje, ali je mirovna ofenziva namenjena tudi moskovski vladi, je Goldberg odgovoril: «Seveda, je bila Sovjetska zveza obveščena o bistvu naše akcije.»

V Moskvi je nocoj sovjetsko zunanje ministrstvo sporočilo, da je dobil Wilsonovi pismi ministrskemu predsedniku Kosiginu in zunanjemu ministru Gromiku. Poslanici so že poslali v Taškent, kjer sta sedaj Kosigin in Gromiko.

O namenu, da pošlje pismo v zvezi z Vietnamom, je Wilson obvestil že v ponedeljek sovjetskega odpravnika poslov v Londonu. Istočasno je v Moskvi Gromikov pomočnik sprejel angleškega poslanika in mu izročil pismi.

Wilson poziva sovjetsko vlado, naj skupno skličeta ženevsko konferenco. Zvedelo se je, da je Wilson podrejeno temu pozval sovjetske voditelje, naj na splošno sodelujejo s sedanjo ameriško akcijo za začetek pogajanj.

Jutri pa bo zapustila Moskvo delegacija, ki jo bo vodil Aleksander Šeljepin in ki bo odpotovala v Hanoj. Glavni namen potovanja je, sporazumeti se z vietnamskimi voditelji o nadaljnjem izvajanju načrta socialističnih držav za pomoč Severnemu Vietnamu.

V zadnjih 48 urah ni bilo večjih spopadov v Južnem Vietnamu. Že trinajsti dan traja letalsko premirje nad Severnim Vietnamom. Ameriški strateški bombniki pa so tudi včeraj bombardirali nekatera osvobojena področja v Južnem Vietnamu.

Kakor poroča severnovietnamska tiskovna agencija, je danes 30.000 južnih Vietnamcev demonstriralo v pokrajini Can To, ker ameriška letala mečejo na vasi in polja strupene kemijske snovi.

Francija in znižanje carin

PARIZ, 5. — Na današnji seji francoske vlade so odobrili ukrepe o desetodstotnem znižanju carin držav skupnega tržišča od prvega januarja letos. Predstavnik vlade minister Peyrefitte je po seji sporočil, da sta zunanji in finančni minister poročala o teh ukrepih ter o stališču, ki ga je francoska vlada sporočila drugim članicam skupnega tržišča glede prilagoditve carin do tretjih držav, ki bi se bila morala izvesti s prvim januarjem 1966. Francija je mnenja, da bi morali določiti rok štirih mesecev, da se države članice sporazumejo o tem, Peyrefitte je omenil, da so se bili podpisniki rimske pogodbe obvezali, da bodo s prvim januarjem 1966 znova prilagodili carine do drugih držav. To pa v pričakovanju dokončne uveljavitve skupne carine, ki bi morala na podlagi pogodbe stopiti v veljavo s prvim januarjem 1970. Dodal je, da so prilagoditev, ki je bila določena s prvim januarjem letos, izvedli že prvega julija 1963, ko so sklenili pospešiti uveljavitev zunanjih carin. Tedaj so to prilagoditev izvedli na industrijskih sektorjih. Zaradi tega ni sedaj potrebna nova prilagoditev, ker je bila že izvedena. Potrebno pa je izvesti revizijo glede postopka o izračunavanju, ki je zapadel 31. decembra lani. Francoska vlada je sprejela podaljšanje štirih mesecev, da se v tem času države članice sporazumeja.

Kar se tiče kmetijskih izdelkov, ki so podvrženi carini in niso vključeni v «pospešitev» iz leta 1963, je minister izjavil, da da se je glede teh druga prilagoditev izvedla avtomatično 1. januarja letos.

Zatem je Peyrefitte sporočil, da je de Gaulle poslal predsedniku Johnsonu posebno pismo v zvezi z Vietnamom. Gre za de Gaullov odgovor na Johnsonovo pismo, ki mu ga je bil izročil Goldberg.

Sporočil je tudi, da bodo v zvezi z novim de Gaullovim predsedniškim mandatom izvedli nekatere spremembe v vladi. Uradna umestitev de Gaulla bo v soboto opoldne v Elizejski palači.

De Gaulle je prejšnji teden sporočil časnikarjem, da bo letos potoval v tujino. Čeprav ni povedal, katere države bo obiskal, domnevajo, da bo obiskal Moskvo in eventuelno tudi Varšavo, Prago in Budimpešto, kamor je bil povabljen. Dalje se predvideva njegov obisk v skandinavskih prestolnicah, potovanje na Srednji vzhod, in sicer v Libanon, Jordanijo in ZAR in morda tudi Sirijo. Prav tako namerava de Gaulle obiskati nekatere afriške države.

V pariških krogih pravijo, da se bo bonski kancler Erhard sestal prve dni februarja v Parizu z de Gaullom v okviru periodičnih sestankov na podlagi francosko-nemške pogodbe o sodelovanju.

BRUSELJ, 5. — Belgijski zunanji minister Henry Spaak bo 10. februarja uradno obiskal Sovjetsko zvezo na vabilo Gromika. Ni znano, koliko časa bo ostal v Moskvi. Spremljal ga bo načelnik njegovega kabineta.

Stavka v New Yorku se zaostruje

NEW YORK, 5. — Vso noč so trajala pogajanja za rešitev ostrega sindikalnega spora, zaradi katerega je New York že pet dni praktično paraliziran, saj ne vozijo avtobusi in podzemeljske železnice. Pogajanja so bila brezuspešna in vse kaže, da se bo spor še zaostril. Župan Lindsay je predlagal, da se začasno prekine stavka, kar pa je sindikalni voditelj Dougles McMahom, ki vodi pogajanja namesto zaprtega in obolelega predsednika sindikata Michaela Quilla, odbil in dejal, da je predlog nesprejemljiv. Kot smo včeraj že poročali, so predsednika sindikata prevoznih delavcev Quilla aretirali in ga je dve uri po aretaciji zadela kap, tako da se bori s smrtjo v bolnišnici. Pred boleznijo je pozval stavkajoče, naj nadaljujejo stavko.

Položaj na otoku Manhattan je vedno bolj kritičen, zlasti ker so industrijska podjetja sporočila, da ne bodo plačala delavcev, ki ne bodo mogli priti na delo. Zato je promet vedno težavnejši in številni delavci so že v zgodnjih urah peš zapustili domove, da bi prišli na delovno mesto. Župan Lindsay je pozval podjetja, naj dovolijo delavcem izredne dopuste, da bi tako preprečili, da bi manjkalo na delu okrog tri milijone in pol oseb, oziroma da bi jim morali plačevati podporo za brezposelnost.

Razvoju stavke podrobno sledi predsednik Johnson, vendar pa je njegov glasnik poudaril, da zvezna vlada nima možnosti intervencije, dokler tega ne zahteva občinski svet.

Celotni položaj se je zaostril zaradi aretacije sindikalistov. Stavkajoči so napadali raznašalce lista «New York Times», ki je zagovarjal sodišče.

KONFERENCA V TAŠKENTU SE NADALJUJE

Dolg pogovor Šastrija in Ajuba Kana ki se bosta danes ponovno sestala

Sestali so se tudi ministri za obrambo in zunanje zadeve - Kosigin se je včeraj ponovno sestal s Šastrijem - Poudarja se konstruktivnost dosedanjih sestankov

Predsednik indijske vlade Šastri (levo), pakistanski predsednik Ajub Kan (na sredi) in predsednik sovjetske vlade Kosigin pred začetkom konference v Taškentu

MORO V TEŽAVAH

Zatišje v pričakovanju debate o vladni zunanji politiki

Zanimanje za vsedržavni kongres PSDI - Ugodna trgovinska bilanca - Določen sestanek o gradbeništvu na ministrstvu za delo

RIM, 5. — Vse kaže, da namerava predsednik vlade Moro zelo skrčiti debato o preosnovi vlade in o zunanji politiki. Zato se predvideva, da se bo celoten postopek zasedanja poslanske zbornice pričel s čitanjem pisma ministrskega predsednika, čemur bodo sledile izjave predstavnikov skupin v poslanski zbornici, nato odgovor predsednika vlade tudi v svojstvu zunanjega ministra, zahteva po zaupnici, glasovanje in odobritev vlade.

Celotni postopek naj bi trajal največ dva do tri dni, s čimer bi se izognili vladni krizi in ostrejši debati. Seveda pa gre za predvidevanja, ki jih ni mogoče točneje oceniti, oziroma za logične zaključke na osnovi zadnjega članka, ki ga je predsednik vlade napisal za znani tednik «Epoca». S tem «naglim postopkom» pri reševanju krize v italijanski zunanji politiki pa še zdaleč ne bodo rešena vsa perečа vprašanja vladne politike in je kaj malo verjetno, da bo mogoče odstraniti z dnevnega reda zunanjo politiko na tako hiter in preprost način.

Ni še znano stališče PSI. Značilna je vest, da je pos! Riccardo Lombardi poslal brzojavko tajniku PSI De Martinu, v kateri zahteva, naj se sestane vodstvo stranke pred parlamentarno debato o zunanji politiki in se posvetuje o načinu te debate, ker gre za «važna vprašanja».

Nekaj vpliva bo imel tudi izid vsedržavnega kongresa PSDI, ki se bo pričel v soboto, 8. januarja v gledališču «Politeama» v Neaplju in na katerem bo sodelovalo okoli 700 delegatov, ki bodo zastopali 190 tisoč članov stranke in ki so jih izvolili na 97 kongresih federacij. Na kongresu bodo prisotni številni predstavniki evropskih socialdemokratskih strank, socialistično internacionalo pa bo zastopal njen generalni tajnik Albert Carthy. Predvidena je prisotnost berlinskega župana Brandta, generalnega tajnika laburistov Williamsa ter delegacije socialistov Belgije, Avstrije, Švedske, Holandske, Švice in Indije. Formalen zaključek kongresa je že nekako določen, saj je prejela večinska lista tajnika stranke Tanassija okoli 95 odst. glasov. Vendar pa bodo predvsem zanimivi pogoji za «socialistično združevanje», glede katerih so bistveno različna mnenja. Italijansko komunistično stranko bodo na kongresu zastopali poslanci Lama, Li Causi in Caprara.

V prvih desetih mesecih je po podatkih ISTAC dosegel uvoz 3749.6 milijarde lir in je bil za 2.0 odstotka nižji kot v istem razdobju 1964 leta, izvoz pa je dosegel 3681.4 milijarde lir in je bil za 20 odst. višji kot v istem razdobju leta 1964. Primanjkljaj trgovinske bilance je znašal 68.2 milijarde lir in je bil za 91 odst. nižji kot v istem razdobju leta 1964.

Sindikalna organizacija FILCA-CISL sporoča, da je minister za delo Delle Fave sklical sindikate gradbene stroke na razgovor, ki bo v petek 7. januarja ob 12. uri glede položaja gradbene industrije in glede zvišanja prispevka za brezposelnost. Sindikalne organizacije so te zahteve sporočile že pred meseci in so jih včeraj ponovno potrdile s skupno brzojavko. Danes se je sestal izvršni odbor FIOM-CGIL, ki je ugodno ocenil razgovore glede obnovitve delovne pogodbe za delavce kovinske industrije državne udeležbe. Tako so ugotovili, da predstavniki Intersinda niso nasprotovali pogodbeni avtonomiji sindikalnih organizacij kategorije in da so razpravljali brez prejudicov glede zahtev sindikalnih organizacij.

Kairo bo nadaljeval posvetovanja z nevezanimi

KAIRO, 5. — Ameriški potujoči poslanik Averell Harriman, ki je prišel včeraj v Kairo, se je zvečer sestal z Naserjem. Danes pa se je sestal z zunanjim ministrom Riadom. Nocoj je Harriman odpotoval iz Kaira; obiskal bo še Bangkok in Tokio.

«Al Ahram» piše, da bo kairska vlada navezala druge stike s Hanojem, Pekingom, z Moskvo in z nekaterimi nevezanimi prestolnicami, zlasti z Beogradom Novim Delhijem, Akro, Bamakom, Conakryjem in Dar Es Salamom, in to v zvezi z včerajšnjim Naserjevim sestankom s Harrimanom.

List piše nato, da je neki egiptovski funkcionar izjavil, da kairska vlada ne bo za sedaj pripravila izrecnih predlogov, temveč bo zbrala vse potrebne informacije, da si ustvari popolno in skrbno sliko problema. V ta namen se bo obrnila na vse prizadete države. List piše tudi, da je egiptovska vlada mnenja, da bi trajanje letalskega premirja nad Severnim Vietnamom in ustavitev pošiljanja novih vojakov v Južni Vietnam preprečila raztegnitev vojne. Poleg tega želi kairska vlada biti gotova, da hočejo ZDA res doseči rešitev in da sedanje diplomatske pobude niso uvod v raztegnitev vojne ali pa diverzantske akcije za pomirjenje ameriške opozicije.

Kitajci ovirajo delo konference treh celin

Izzivanje kitajskega delegata - Kitajski dopisniki izzvali incident na kubanskem poslaništvu v Varšavi - Protest iz Jugoslavije

HAVANA, 5. — Kitajski predstavnik je na konferenci treh celin posredno napadel Sovjetsko zvezo. Govoril je o sodelovanju «nekaterih ljudi» z ZDA. Poudaril je potrebo združitve vseh «pravih protiimperialističnih sil» in dodal: «Zakaj nekateri tako kričijo in poudarjajo, da je potrebno ustvariti enotno akcijo za pomoč Vietnamu, ko potem uporabljajo to geslo za širjenje obrekovanja proti Kitajski? Če bi se ti ljudje res upirali ameriškemu imperializmu ali pa bi se odpovedali sodelovanju z njim ter bi prenehali svojo dejavnost, ki spodkopava narodnoosvobodilno gibanje, bi nedvomno mogli ustvariti enotnost in voditi z njimi skupno akcijo.»

VARŠAVA, 5. — Dopisniki kitajske časopisne agencije Hsinhua in lista «Žen Min Ži Bao» so na tiskovni konferenci v kubanskem veleposlaništvu v Varšavi izzvali hud incident.

Na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali ob obletnici kubanske revolucije in ob otvoritvi havanske solidarnostne konference, je kubanski veleposlanik Florez Ibarra odgovarjal na vprašanja novinarjev o gospodarskih problemih Kube. Govoril je o ameriški gospodarski blokadi Kube, parafraziral pa je tudi del govora Fidela Castra o tem, da LR Kitajska ni hotela prodati Kubi 75.000 ton riža, niti ne kupiti kubanskega sladkorja.

Kitajski novinarji so prišli na tiskovno konferenco z vnaprej določenim besedilom. Ko je bilo konference že konec, je vstal njihov prevajalec in prebral izjavo, češ da se kitajski novinarji ne strinjajo niti s tistim, kar je povedal kubanski veleposlanik, niti z govorom Fidela Castra. V izjavi je bilo rečeno, da Castro ne razločuje med ameriško blokado Kube in trgovino LR Kitajske in Kube. Poleg tega so kitajski novinarji zapisali v izjavi, da Castro v trenutku, ko poteka na Kubi solidarnostna konferenca treh celin, neti protikitajsko razpoloženje, zaradi česar vse kitajsko ljudstvo izraža ogorčenje. Časnikarji so tudi trdili, da Kuba «zagovarja sodobne revizioniste».

Kubanski veleposlanik je v odgovoru kitajskim novinarjem dejal, da so Castrove besede primerne in da ni mogoče misliti, da bi bil hotel izzvati odpor proti komunistom. «Vzdržali smo se polemike v komunističnem gibanju, zdaj pa se je verjetno naš premier odločil, da položi karte na mizo. Mislimo, da nihče nima monopola na revolucionarnost, vendar je kubansko ljudstvo zgledno izpričalo svojo revolucionarnost,» je pristavil veleposlanik.

Kitajski novinarji so segali v besedo kubanskemu veleposlaniku in ponavljali, da je bil Castrov govor «protikitajski» in da Kuba «zagovarja sodobne revizioniste».

Veleposlanik Florez Ibarra je rekel, da Kuba ni niti napadala niti zagovarjala nikogar v mednarodnem delavskem gibanju in da je poslušala, kaj so «govorili eni in drugi». Nismo pa mogli razumeti, je nadaljeval Ibarra, da se Sovjetski zvezi očita, češ da je zaveznik imperialistov, čeprav nam je najbolj pomagala v boju proti imperializmu. Pristavil je, da nihče nima pravice imenovati Kubo revizionistično ali dogmatsko, niti ji nima pravice določati poti.

BEOGRAD, 5. — Jugoslovanska liga za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov ugotavlja v brzojavki predsedništvu konference solidarnosti narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike v Havani, da je sklep, da se na konferenco kot opazovalci povabijo ustrezne organizacije evropskih socialističnih držav, izredne važnosti, istočasno pa obsoja diskriminacijsko ravnanje proti socialistični Jugoslaviji, katere ustrezna družbeno-politična organizacija Jugoslovanska liga za mir, ki se je doslej udeležila vseh podobnih konferenc, ni bila povabljena na konferenco v Havani.

Jugoslovanska liga za mir poudarja, da je danes zaradi močnega pritiska reakcionarnih sil na svetu v raznih krajih sveta, zlasti pa še na azijsko-afriškem in latinsko-ameriškem področju, nujna fronta borbe za svobodo, enakopravnost in neodvisnost narodov, za mir in čim širše in močnejše mednarodno sodelovanje. Jugoslovanska liga za mir izreka konferenci v Havani vso podporo in želijo po polnem uspehu, istočasno pa obsoja diskriminacijsko ravnanje proti Jugoslaviji kot nevaren precedent samovoljnega kvalificiranja tujih gibanj in držav in oženje fronte borbe proti kolonializmu, neokolonializmu in imperializmu.

PRED 6. KONGRESOM V BEOGRADU

Važni predlogi za reorganizacijo SZDLJ

Socialistična zveza se bo znebila vseh elementov klasične politične stranke

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — Izvršni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je dal danes v javno razpravo teze o organizacijsko-političnem razvoju zveze in predlog za spremembo statuta. Oboje je v okviru priprav za republiške kongrese in zvezni kongres pripravila posebna komisija. V tezah so zbrani in sistematizirani predlogi in mišljenja vodstev in organizacij Socialistične zveze. Avtorji tez so se pri sestavi predlogov novega statuta trudili, da se organizacijska načela Socialistične zveze osvobodijo vseh elementov klasične politične stranke in da se vloga Socialistične zveze kot najširše aktivne politične osnove samoupravljanja v družbeno-političnem življenju Jugoslavije čim jasneje določi.

Posebnega pomena so v tezah predlogi glede nadaljnje demokratizacije odnosov v organizaciji, ki naj omogočijo, da postane socialistična zveza politična organizacija, ki ustreza neposredni demokraciji. V tezah so obdelani: značaj, mesto, vloga in smotri zveze; položaj, pravice in obveznosti članov; položaj v sistemu in odnosi Socialistične zveze s samoupravnimi in zastopniškimi organi in ostalimi ustanovami; načela organiziranja zveze in druga vprašanja. V tezah se posebno poudarja, da se Zveza in njeni člani odločno borijo za mir na svetu, za zmago načel aktivnega in miroljubnega sožitja, za razvoj enakopravnega mednarodnega sodelovanja in prijateljskih odnosov med narodi in državami ne glede na njihovo družbeno ureditev in da podpirajo kolonialne narode v njihovi borbi za svobodo.

Središče delovanja zveze bo v občini, vodilni organi zveze v občinah, pokrajinah, republikah in v federaciji bodo konference, ki se bodo sklicevale po potrebi oziroma najmanj enkrat letno, medtem ko se bodo kongresi sklicali samo izjemoma. Vodilni organi občinskih konferenc bi se volili neposredno, vodilne organe republiških konferenc bodo sestavljali delegati občinskih organizacij, a zveze delegati občinskih, pokrajinskih in republiških organizacij. Družbeno-politične organizacije (sindikati, Zveza mladine, Zveza združenj borcev) bodo lahko poslali na konferenco svoje delegate, ki bodo na konferenci enakopravno sodelovali.

Predlaga se uvajanje načela rotacije in omejitev ponovnih izvolitev. Izvršni odbor zveze bo v okviru priprav za 6. kongres zveze v januarju objavil in dal v javno razpravo tudi teze o nadaljnjem razvoju komun, družbenih dejavnosti in nekaterih vprašanj mladine.

B. B.

SANTO DOMINGO, 5. — Voditelj ustavnega gibanja polkovnika Camano je včeraj pozval prebivalstvo, naj protestira proti vladi, da jo prisili kaznovati krivce za napad na pristaše ustavnega gibanja v Santiagu, kjer je bilo 28 oseb ubitih. Že sinoči so se številne skupine odzvale temu pozivu. Med temi je tudi dominikanska revolucionarna stranka, ki jo vodi bivši predsednik Juan Bosch, skupina «14. junija», zveza dominikanskih študentov ter narodna fronta bivših ustavnih borcev. Boschova stranka poudarja, da je ponedeljkov govor predsednika Godoyja povzročil veliko razočaranje in Godoy si je zapravil zaupanje ljudstva. Bosch je pozval dominikansko ljudstvo, naj protestira proti vladi. Mogoče je tudi, da bodo sindikati razglasili splošno stavko.

TASKENT, 5. — Predsednik indijske vlade Šastri in pakistanski predsednik Ajub Kan sta imela danes nov pogovor. Sestala sta se sama brez svojih sodelavcev in brez tolmačev. Po tem sestanku, ki je trajal eno uro, so se sestali zunanji ministri in ministri za obrambo obeh držav, da pripravijo dnevni red nadaljnjih pogajanj.

Kosigin se je sinoči pogovarjal dve uri s Šastrijem in davi se je z njim ponovno sestal na zahtevo Šastrija. Domnevajo, da sta govorila predvsem o Kašmiru, ker je to najbolj kočljivo vprašanje, in Ajub Kan vztraja, da se mora vključiti v spored pogajanj. Šastri in Ajub Kan se bosta ponovno sestala jutri zjutraj.

Glede sestanka Ajuba Kana in Šastrija je pakistanski predstavnik izjavil, da je bil konstruktiven in da je omogočil napredovanje. Govorila sta predvsem o pripravi temeljitejše izmenjave misli. Indijski predstavnik pa je izjavil, da je bil razgovor prisrčen in prijateljski in da se lahko reče, da konferenca pozitivno poteka. Indijski predstavnik je pohvalil «učinkovito, korektno, previdno in zelo konstruktivno delo Kosigina».

Po mnenju opazovalcev je glavna ovira prav sporazum o dnevnem redu, ker se niso mogli še sporazumeti o pakistanski zahtevi, naj v dnevni red vključijo tudi kašmirsko vprašanje.

Sovjetski zunanji minister Gromiko se je danes večkrat pogovarjal s pakistanskim zunanjim ministrom Butom.

18. januarja sestanek «šestih» v Luksemburgu

BRUSELJ, 5. — Kakor napovedano, se bodo 18. januarja sestali v Luksemburgu zunanji ministri šestih držav gospodarske skupnosti. Francoska vlada bo namreč ponovno navzoča na tem izrednem sestanku po šestih mesecih odsotnosti, t. j. od kar so bila 30. junija lani prekinjena pogajanja o skupni kmetijski politiki.

TOKIO, 5. — Japonski zunanji minister bo sredi tega meseca obiskal Moskvo, kjer se bo posvetoval s sovjetstkimi voditelji o Vietnamu.

DANES

Včeraj je bil že trinajsti dan, od kar traja premirje nad Severnim Vietnamom, v Južnem pa v zadnjih 48 urah ni bilo večjih spopadov. Pač pa je v pokrajini Can To 30.000 južnih Vietnamcev demonstriralo, ker ameriška letala mečejo na vasi in polja strupene kemijske snovi. Medtem pa je tako imenovana «mirovna ofenziva» ZDA dosegla včeraj višek z izročitvijo U Tantu ameriške spomenice, ki vsebuje šest točk: da so ZDA pripravljene na pogajanja brez pogojev ali na podlagi ženevskih sporazumov; naj se prouči vzajemno zmanjšanje sovražnosti in upošteva ustavitev ognja kot prva točka dnevnega reda pri morebitnih pogajanjih; da bodo ZDA umaknile svoje sile «takoj, ko bo Vietnam sposoben odločati o svoji prihodnosti»; da ZDA ne želijo podaljšati bivanja vojakov; da mora «samo južnovietnamsko ljudstvo po demokratični poti odločati o svoji prihodnosti», ljudstvo obeh Vietnamov pa svobodno odločati o združitvi. Toda najvažnejša je bila izjava delegata ZDA pri OZN Goldberga o stališču ZDA glede predstavništva osvobodilne fronte, ki je sedaj nekoliko drugačno kot doslej, ko je namreč vlada ZDA sploh odklanjala možnost kakršnih koli stikov. Sedaj je Goldberg izjavil, da se bodo mogli o navzočnosti teh predstavnikov pri morebitnih pogajanjih pogajati s hanojsko vlado, ter je poudaril, da «samo s hanojsko vlado». Dodal je, da so ZDA pojasnile svoje stališče in da čakajo odgovor Hanoja. V spomenici pa, ki je bila razdeljena vsem članom OZN, je rečeno, da se pozivajo vse države, naj zastavijo ves svoj vpliv, «da bi prepričale hanojsko vlado, da se udeleži konference za rešitev spora». Goldberg je še dodal, da «mirovna ofenziva» nima propagandnega namena ter da se nadaljuje «obsežna tiha diplomatska akcija neodvisno od obiskov Johnsonovih predstavnikov», kot je Harriman, ki se je predvčerajšnjim sestal z Naserjem v Kairu, kjer tisk piše, da bi trajanje letalskega premirja in ustavitev pošiljanja novih vojakov v Južni Vietnam preprečila raztegnitev vojne. — Tudi de Gaulle je včeraj odgovoril Johnsonu na pismo v zvezi z Vietnamom.

Po izjavah predstavnikov Indije in Pakistana pogajanja za rešitev indijsko-pakistanskega spora med Šastrijem, Ajub Kanom in Kosiginom dobro napredujejo. Vendar je po mnenju opazovalcev glavna težava v dosegi dogovora o dnevnem redu, ker se niso mogli sporazumeti o pakistanski zahtevi, naj bi v dnevni red vključili tudi kašmirsko vprašanje.

Prihodnji sestanek ministrov evropske gospodarske skupnosti bo 18. t. m. in udeležil se ga bo tudi francoski predstavnik — prvič po šestih mesecih odsotnosti. Na včerajšnji seji pa je francoska vlada odobrila ukrepe o 10-odstotnem znižanju carin držav skupnega tržišča od 1. t m. letos v smislu rimskega sporazuma. Toda francoska vlada je določila rok štirih mesecev glede vprašanja prilagodit. ve carin do drugih držav De Gaulle pa je sporočil časnikarjem, da bo letos odpotoval v inozemstvo, in domneva se, da bo med drugim obiskal morda tudi Varšavo, Prago in Budimpešto, kamor je bil povabljen.

Na «konferenci treh celin» v Havani je včeraj kitajski delegat napadel Sovjetsko zvezo, Jugoslavija pa je poslala konferenci pismo, v katerem ji želi uspešno delo, protestira pa proti diskriminacijskemu ravnanju, ker ni bila povabljena.

Intervju z generalnim sekretarjem KP Francije Rochetom

Pota k enotnosti francoske levice

Generalni sekretar francoske komunistične partije Waldeck Rochet je v razgovoru s stalnim dopisnikom «Komunista» Gavrom Altmanom, podal v svojih odgovorih nekaj svojih misli in ugotovitev o perspektivah, ki se po nedavnih predsedniških volitvah odpirajo delavskim in levičarskim strankam v Franciji. Zaradi njegove aktualnosti objavljamo ta razgovor v celoti.

Po dolgih letih razcepljenosti in nesloge je mogoče opaziti težnjo po zbliževanju tistih francoskih strank, ki jim je ne glede na vse razlike v gledališčih smoter socializem. Kakšne so možnosti za sodelovanje in od česa je to sodelovanje odvisno?

V naši državi je pravzaprav že več let čutiti težnjo po zbliževanju med socialisti in komunisti. Najprej se je pokazala ob referendumu in na parlamentarnih volitvah leta 1962, ko je zveza, uresničena praktično v mnogih primerih — predvsem zveza socialistov in komunistov, omogočila zmage nad kandidati unije za novo republiko in kandidati reakcije, spodbudila razvoj v smeri k enotnosti. Pozneje so se predvsem po zaslugi gibčne in pogumne taktike naše partije začele množiti skupne akcije, uskladene ali vzporedne, ne samo za uresničenje socialnih zahtev, ampak tudi v zvezi z važnimi problemi, kakršni so npr. boj proti jedrski udarni sili ter za splošno in nadzorovano razorožitev. Za občinske volitve marca 1965 so bili ključ prizadevanjem socialističnih voditeljev z desnega krila, kakršnih eden je Defferre — nasprotnikov sodelovanja s komunisti — sklenjeni številni sporazumi, katerih smoter je bil doseči izvolitev demokratičnih občinskih svetov. Nazadnje pa smo doživeli še veliko bitko na predsedniških volitvah. Zanje je značilno predvsem okrepitev demokratičnega gibanja, ki je bila dosežena zato, ker so se dejansko vse stranke levice združile okoli kandidature Françoisa Mitterranda.

Velik uspeh te kandidature bo v bližnji prihodnosti močno spodbudil gibanje k enotnosti, saj je od tega odvisen padec oblasti monopola in uresničenje prave demokracije. Število glasov kolikor jih je dobil Mitterrand, zanesljivo spodbuja vse zagovornike trajne zveze s komunisti. V neposredni prihodnosti bodo skupne akcije za pravice mestnih in podeželskih delavcev za svobodo in mir. V tem boju, z opiranjem nanj je že zdaj treba pripravljati parlamentarne volitve, ki naj bi bile poraz unije za novo republiko in naj bi zamenjale sedanjo večino v parlamentu z demokratično večino. Od razumevanja in vzajemne dobre volje demokratičnih formulacij bo odvisno ustvarjanje najboljših možnostih za tak uspeh. Komunistična Francija bo storila vse, kar je možno, da bo ta uspeh dosežen.

Prav vi ste večkrat opozarjali, da v tem trenutku ni levičarske večine v francoskem volilnem telesu, da je nastanek take večine proces, ki zahteva čas in delo, organizacijsko in politično. Semkaj sodi vsekakor tudi vprašanje skupnega programa, ki se zanj zavzema naša partija. Ali menite, da bi moral ta program predvsem natančno določiti neposredne smotre skupnih prizadevanj in ali naj bi poleg njih vseboval tudi vizijo prihodnosti. Z drugimi besedami, ali je možno in potrebno dati ljudem, ki se ne strinjajo s kapitalizmom, sorazmerno celotno podobo drugačnih, socialističnih rešitev v razmerah njihove domovine?

Strnitev zveze vseh levičarskih strank in demokratičnih organizacij okoli skupnega programa — to je v bistvu sredstvo za dosego večinske nacionalne združitve, sposobne narediti konec osebni oblasti in zasnovati pravo demokracijo. Komunistična partija Francije je v želji, da prispeva k sestavi takega skupnega programa, pripravila svoj osnutek. V njem je za smoter postavila novo demokracijo pri nas, zato predvideva veliko važnih demokratičnih reform na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Gre torej za demokratični, ne za socialistični program. Socializem bo sad boja združenih ljudskih množic naše države. Kljub napredku zdaj večina našega ljudstva še ni pripravljena graditi socializma. Zato se je naša partija, namesto da bi se spuščala v neodgovorna razpravljanja ali da bi imenovala socializem tisto, kar ni, trudila tako, da je od leta 1959 razčlenjevala svoj predlog skupnega programa in ga natančno določila na svojem 17. kongresu leta 1964 ter s tem dala konkretno osnovo za borbeno zvezo delavskega razreda in vseh protimonopolističnih sil v naši državi. To pa seveda ne pomeni, da bi naša partija morala zanemariti svoje socialistične smotre. Med bojem za demokracijo in bojem za socializem ni nasprotij. Nasprotno, prepričani smo, da je boj za demokracijo dobil v sedanjih razmerah novo moč in novo, globljo vsebino. Možnost je, da se dosežejo daljnosežne reforme, ki sicer še ne pomenijo socializma, vendar presegajo okvire običajnih pravic in lahko utrejo pota socializmu.

Delavski razred lahko predvsem v takem boju utrdi svojo enotnost, doseže in uresniči zvezo z vsemi nemonopolističnimi sloji, izolira in oslabi veliko buržoazijo. Tako bi nastale okoliščine, v katerih bi velika večina ljudstva dojela smotre socialistične revolucije in nujnosti boja za njihovo dosego. Ne da bi se naša partija hotela odreči socializmu, je nameravala na ta način določiti politiko, ki odpira pota, upošteva naš čas ter demokratične tradicije in posebne razmere v Franciji.

Imam vtis, da zunanja politika ni imela posebno velike vloge v odločanju volivcev na predsedniških volitvah. Samo Lecanuet je zasnoval svojo kampanjo na propagiranju atlantizma vseh pridržkov in na izoblikovanju zahodne Evrope za vsako ceno. Ali si lahko to razlagamo tako, da obstajajo v javnem mnenju široko soglasje glede politike neodvisnosti, sožitja in mednarodnega sodelovanja?

Prav imate, če mislite, da je tesno ponovno izvolitev generala de Gaulla mogoče razložiti predvsem z notranjim položajem v Franciji. Volilni izidi kažejo najprej na naraščajoče nezadovoljstvo ljudskih množic zaradi nesrečnih posledic vladne gospodarske in socialne politike: skoraj popolnoma zamrznjene mezde, hkrati pa zvišane cene in najemnine; zniževanje dohodka kmetov; povečanje davčnih bremen, ki ga občutijo srednji sloji kakor tudi ljudje, ki živijo od mezd, vedno občutnejši premajhni krediti za šole, stanovanja in zdravstvo. Volilni izidi tudi kažejo, da se povečuje spoznanje o grozeči tekmi v atomskem oboroževanju, v katero je de Gaulle vključil Francijo s svojo udarno silo, saj siromaši ljudstvo, je pa nevarnost za mir. Hkrati so volivci izpričali nesoglasje s protidemokratično naravo osebne oblasti. Ker de Gaulle v prvem kolu ni dosegel absolutne večine, je bil pozneje prisiljen nehati govoriti o zmedi, ki bi nastala z njegovim odhodom. Prizadeval si je, da bi dal svoji kampanji demokratični in socialni videz.

Verjetno so tisti pozitivni ukrepi, ki jih je degolistična oblast storila v zunanji politiki pod vplivom okoliščin in zaradi medimperialističnih nasprotij, lahko vplivali na nekatere Francozinje in Francoze, ki ji dajo svoje glasove. De Gaulle je zato tudi še nadalje vztrajal med prvim in drugim glasovanjem pri teh vidikih. Predsedniške volitve potrjujejo v vsakem primeru privrženost našega ljudstva politiki miru in miroljubnega sožitja, neodvisnosti in sodelovanja vseh držav.

Tema zahodnoevropske integracije je bila tako ali drugače nenehno navzoča v volilni kampanji. Tudi vi ste v svojih govorih poudarjali, da je bila komunistična partija Francije proti sklenitvi rimskih sporazumov, da pa danes, upoštevajoč, da postaja ekonomska integracija stvarnost, meni, da je prav, če delavske stranke vplivajo na njen nadaljnji razvoj. Nedavno je bil v tem smislu dosežen tudi sporazum med francosko in italijansko splošno zvezo dela. Ali lahko tudi ob tej priložnosti natančneje razložite svoje mnenje?

Vprašanje Evrope se je resnično pojavilo v volilni kampanji. To je bila osrednja tema, na katero je Lecanuet opri svojo kandidaturo. Dejstvo, da je precejšen del desno usmerjenih volilcev, ki so v prvem kolu glasovali zanj, prenesel v drugem kolu svoje glasove na generala de Gaulla, kaže, da vprašanje evropske integracije ni bilo odločilnega pomena za volivce. Kar zadeva Mitterranda, bi hotel spomniti na to, da je bilo vprašanje organiziranja Evrope samo eno izmed sedmih velikih temeljnih opredelitev, ki so bile osnova njegove kandidature in po katerih se je naša partija ravnala, ko ga je podprla. Komunistična partija Francije je ponavljala, da ne nasprotuje vsaki vrsti organiziranja Evrope. Nasprotno, mi smo za vedno tesnejšo gospodarsko in poltično sodelovanje vseh evropskih držav, če se spoštujejo nacionalne neodvisnosti. Mnenja smo pravzaprav, da je narod dolgoročna zgodovinska stvarnost in da je treba njegove pravice spoštovati. Menimo pa tudi, da je krepitev sodelovanja narodov, zlasti evropskih, nujno za gospodarski in socialni napredek ter za utrditev miru med narodi.

Nismo bistveno odstopili od našega mnenja glede skupnega trga in tudi nismo več edini v Franciji, ki trdimo, da monopoli vladajo Evropi šesterice. Ker pa upoštevamo, da skupen trg obstaja, predlagamo, da se najde osnova za sodelovanje komunistične partije in drugih demokratičnih formacij, ki imajo ugodno stališče do evropskih ustanov, zaradi skupnega boja zunaj in znotraj teh ustanov, za politiko, ki bo upoštevala koristi delovnih ljudi vsake države in naše socialne koristi. Zato je važno, da imajo predstavniki delavskih in kmečkih sindikatov kakor tudi izvoljenih parlamentov vsake države dostop v te ustanove in da je oblast v njih zares njihova. Zatorej: čeprav je res, da so med komunistična partijo in drugimi strankami levice razlike glede na organiziranje Evrope, smo iskreno prepričani, da je mogoče začeti pripravljati skupno politiko v okvirih splošne politike, ki bo usmerjena k popolni in nadzorovalni razorožitvi ter k miroljubnemu sožitju.

GAVRO ALTMAN

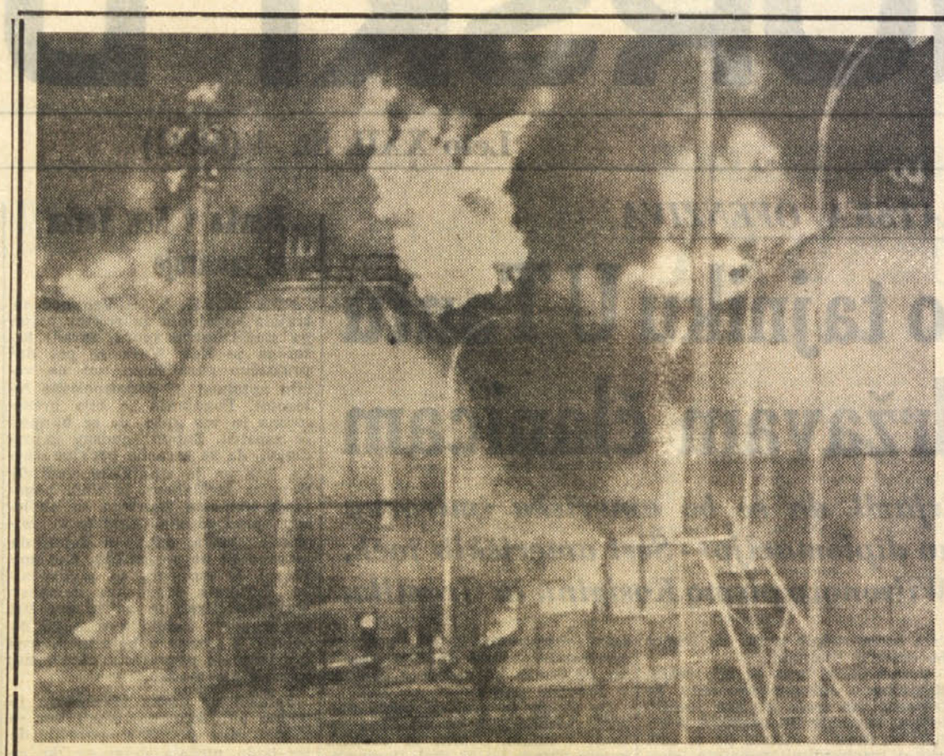

Ognjeni zublji goreče rafinerije v Feyzanu so dramatično ožarjali nočno temo

PO PRVI ZADUŠITVI KATASTROFALNEGA POŽARA V FEYZINU

Ponovna nevarnost na pogorišču rafinerije zaradi uhajanja plina butana iz rezervoarja

Obstaja sum, da je požar plinskih hlapov povzročila iskra iz izpušne cevi nekega avtomobila, ki je takrat peljal po bližnji avtomobilski cesti - Preiskava bo morala ugotoviti tudi eventualne odgovornosti

LYON, 5. — Potem ko se je že zdelo, da je na pogorišču rafinerije v Feyzanu pri Lyonu vsaka nevarnost ponovnih eksplozij rezervoarjev prenehala in ko so gasilci že pogasili zadnja žarišča, je bil danes popoldne nekaj po 17. uri dan znova alarm, ko so tehniki ugotovili, da iz rezervoarja, ki drži 85 ton butana, uhaja plin in da obstaja nevarnost, da rezervoar eksplodira, ker se je plin že vnel.

Zaradi tega je vodstvo varnostne službe ponovno sklenilo izseliti okrog sto prebivalcev iz bližine rafinerije, ki so se medtem že spet vrnili na svoje domove in po cestah mesteca vozijo avtomobili z zvočniki, ki opozarjajo prebivalstvo na novo nevarnost. Tudi promet po avtomobilski cesti, katerega so v prvih popoldanskih urah obnovili, so ponovno prekinili in preusmerili na drugo, bolj oddaljeno, cesto.

Medtem se je izvedelo, da končni obračun strašne katastrofe ni 13 temveč le 12 mrtvih in 63 ranjenih, ker se je eden od pogrešanih medtem oglasil. Trupla desetih žrtev, ki so jih doslej našli zoglenela na pogorišču, bodo položili na mrtvaški oder v mestnem županstvu, pogreb pa bo verjetno v petek.

Medtem pa je sodišče v Viennu že začelo s preiskavo, da bi ugotovilo točne vzroke te velike katastrofe, ki naj bi po prvih cenitvah povzročila, poleg mrtvih in ranjenih, okrog ene milijarde in pol lir škode na napravah. Okoliščine, v katerih so se plinski hlapi vžgali, še niso bile popolnoma razjasnjene. Nekateri voditelji rafinerije so včeraj zvečer dvomili, da bi mogel požar povzročiti neki avtomobil, ki je v tistem trenutku peljal po bližnji avtomobilski cesti Lyon-Vienne, toda prav ta možnost naj bi danes dopoldne bila potrjena. Ugotovljeno je namreč bilo, da je požar zajel tudi neki osebni avtomobil, katerega voznik je bil hudo ožgan. Verjetno je, da je požar plinskih hlapov povzročila prav iskra iz izpušne cevi ali iz motorja avtomobila.

Razen vzrokov katastrofe pa bo morala preiskava ugotoviti tudi eventualne odgovornosti. Dejstvo, da je moglo priti do katastrofe tako velikega obsega v podjetju, ki je veljalo za najmodernejše v Franciji, je dalo raznim sindikalnim in političnim organizacijam povod za zahtevo, da se vse okoliščine te katastrofe do kraja razjasnijo.

Zelo verjetno je, da bi obraćun te katastrofe bil manj težak, če ne bi na potek reševalnih akcij zaviralno vplivale tudi ovire upravnega značaja. Feyzin, ki je namreč oddaljen komaj 10 km od Lyona, spada v drugo okrožje, t.j. v okrožje Isere. Paradoksnost tega položaja, ki je že v preteklosti povzročala razne nevšečnosti, je prišla še posebno do izraza prav včeraj. Gasilci iz Litneja, ki so prvi prihiteli na kraj požara, namreč niso poznali varnostnih naprav v rafineriji sami in zaradi tega niso mogli ravnati tako hitro, kot bi zahteval položaj.

Sprva se je po podatkih županstva v Feyzinu zdelo, da bo število žrtev požara znatno večje, kajti med pogrešane so bili vključeni tudi številni nameščenci rafinerije, ki so vso noč pomagali pri reševalnem delu in katere so zato njihove družine proglasile za pogrešane. Toda kasneje so se vse te osebe vrnile na svoje domove in šele tako je bilo mogoče ugotoviti točno število žrtev. Iz bolnišnic, v katere so prepeljali 63 ranjencev, sporočajo, da so vsi ranjenci preživeli noč mirno in da se je njihovo stanje nekoliko izboljšalo.

«France Soir» piše danes, da je tri mesece po otvoritvi rafinerije šef varnostne službe Tollans podal ostavko, ker mu niso hoteli dati na razpolago materiala, za katerega je menil, da je neobhodno potreben za varstvo naprav. Tollansova ostavka je bila potrjena med tiskovno konferenco. Vendar pa je glasnik družbe, ki upravlja rafinerijo, dostavil, da so razlogi za to ostavko bili zasebnega značaja in v nobeni zvezi z nezadostnostjo preventivnih sredstev proti požaru.

Adenauer ima 90 let

Bivši zahodnonemški kancler Adenauer je včeraj s precejšnjim pompom slavil svojo 90-letnico. Ob tej priložnosti je prejel številne čestitke tujih državnikov in tudi papeža

Mednarodna folklora februarja v Agrigentu

AGRIGENTO, 5. — Od 10. do 13. februarja bo v Agrigentu tradicionalni mednarodni folkloristični nastop v okviru «23. praznika cvetočih mandeljnov». Nastopili bodo ansambli iz Sovjetske zveze, iz Jugoslavije (SKUD «Milica Pavliča-Kata» s 35 člani), iz Francije, Nizozemske, Grčije, Tunizije in seveda iz Italije.

KAIRO

V piramidi v Gizi pri Kairu so našli sarkofag egiptovskega faraona Khefrena, ki velja za graditelja sfinge, vendar je bil ob odkritju sarkofag prazen. Javnosti ga bodo prvič pokazali odkar je italijanski arheolog Belzoni leta 1818 odkril vhod v piramido, ki pa je bil vsa ta leta zasut s peskom in kamenjem ter šele nedavno ponovno odprt. Faraon Khefren je vladal okrog 2870 pred našim štetjem

PARIZ

Cočinelle, ki je pred časom po operacijskem posegu postala ženska z vsemi lastnostmi, se bo ponovno poročila z 22 letnim študentom arhitekture Jean Luc Vernonom. Poroka bo 28. maja po civilnem obredu v Beuneu v pariški pokrajini. Cocinelle se je prvič poročila po civilnem in verskem obredu pred tremi leti, toda njena poroka z Francesom Bonettom je trajala samo šest mesecev.

HOLLYWOOD

Peter Lawford in njegova žena Pat, sestra pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja se bosta verjetno ločila v prvih dneh prihodnjega meseca. Pat Lawford je skupno z enim od svojih otrok ostala v Sun Valleyu v Idahu, kjer se bo verjetno zadržala šest tednov, da dobi rezidenco in z njo možnost ločitve v tej državi. Zakonca Lawford imata 4 otroke v starosti od 10 do 4 let in sta bila poročena 11 let.

PRIJETA IN OBSOJENA DVA SKRIVAČA IZ VOJNIH LET

22 let sta se skrivala v gozdovih okoli Pskova

Oče se je hotel izogniti kazni, ker je sodeloval z okupatorji, sin pa se je hotel izogniti vojaščini

MOSKVA, 5. — Terentij in Vladimir Ivanov, oče in sin, sta bila te dni obsojena — kot poroča uradno glasilo sovjetskega obrambnega ministrstva «Rdeča zvezda» — na «kazen, ki sta jo zaslužila». List ne pove, kje je bil proces, pač pa na dolgo piše o nenavadni dogodivščini, ki je oba pripeljala pred sodišče.

O zgodbi Terentija in Vladimira Ivanova je sovjetska javnost izvedela že pred nekaj meseci, ko so ju aretirali in prekinili njuno 20-letno življenje v ilegali. Za njuno aretacijo so morali poleg velikih policijskih sil angažirati celo helikopterje in druga moderna sredstva, da so lahko meter za metrom pregledali več kot 17 tisoč hektarov gozda.

Terentij in Vladimir Ivanov sta bila kmeta v neki vasici na področju Velikije Luki med Novgorodom in Pskovom v severni Rusiji. Med nacistično okupacijo se je oče kompromitiral s sodelovanjem z okupatorji, ki so ga celo postavili za vaškega župana. Ko so sovjetske armade že leta 1942 osvobodile vas in vse področje, sta oče in sin sklenila, da bosta izginila; oče, da bi se izognil kazni, sin pa, da ga ne bi poklicali k vojakom. Skrila sta se globoko v gozdovju pri Pskovu, daleč od vsakega naselja in vsakih poti. Čez dan sta spala, igrala na karte in jedla, ponoči pa sta oborožena vsak s svojo puško zapuščala svoj brlog, napadala ljudi in hiše, ropala in plenila živež za prehrano in oblačila. Neke noči sta srečala tretjega skrivača Vasilija Zavoronkova, ki se jima je pridružil. Ko pa je Zavoronkov nekaj časa nato sklenil, da se bo javil oblastem, sta ga oče in sin enostavno ubila.

Toda dezerterja nista samo plenila živila, temveč sta si — kot piše «Rdeča zvezda» — uredila pravcato skladišče, saj so v njunih skrivališčih našli 132 ovčjih kož, 532 kg rži, 176 kg žita, 75 kg jabolk, 100 kg mesa in masti in povrhu še napravo za kuhanje žganja-vodke.

Oba Ivanova sta leta in leta terorizirala prebivalstvo vsega področja in oblasti niso mogle zvedeti za njuno početje tudi zaradi tega, ker prebivalstvo iz strahu pred maščevanjem ni hotelo o njiju nikomur ničesar izdati.

V 22 letih življenja v gozdu pa sta si bandita tudi temeljito organizirala svoje življenje. Imela sta več skladišč in posebne skrivne poti, po katerih sta se lahko izogibala zasledovalcem. Njuno glavno domovanje je postala prava udobna zgradba s salonom, kuhinjo in drugimi pritiklinami.

Princesa Margaret najslabše oblečena ženska v letu 1965

LOS ANGELES, 5. — Angleška princezinja Margaret je na prvem mestu seznama «najslabše oblečenih žensk v letu 1965», ki ga je sestavil modni risar iz Kalifornije Richard Blackwell. Blackwell je označil način, kako se oblači princezinja Margaret, za «novo izdajo Karlove tete z odtenkom rock'n rolla». Na drugem mestu seznama je pevka Barbara Streisand, označena kot «ženska verzija Ringo Starra». Nato sledijo po vrstnem redu: Brigitte Bardot, za katero se glasi komentar «je odlična zadeva, ki pa je nihče ne spozna z oblekami na njej»; igralka Mia Farrow, prijateljica Franka Sinatre, gledališka igralka Phillis Diller, žena generala de Gaulla, Lucille Ball, Julie Andrews, Bette Davis in Elizabet Taylor.

Blackwell je tudi pripravil seznam petih najbolj elegantnih žena, ki naj bi bile po vrstnem redu Audrey Hepburne, Merle Oberon, Geraldine Chaplin, Polly Bergen in Greer Garson. Ženske, ki naj bi izboljšale svoje oblačenje, pa naj bi bile Judy Garland, Pamela Mason, Carrol Baker in Debbie Reynolds.

Sneži po vsej južni Italiji

NEAPELJ, 5. — Vso južno in srednjo Italijo je zajel mrzel val z močnimi snežnimi padavinami. Danes je snežilo v Neaplju, na Vezuvu je zapadlo 10 cm snega, v Caserti in okolici ga je do pol metra, sneži nad Beneventom, v Avellinu, nad Cosenzo, na višinah nad Barijem pa ga je zapadlo 40 cm. Prav tako je ves dopoldan snežilo v pokrajinah Catanzaro in Potenza. Povsod piha tudi močan veter. Zaradi poledice je bilo več prometnih nesreč.

NENAVADEN INTERVJU PERZIJSKEGA ŠAHA

Reza Pahlevi je vedno pripravljen pomagati svoji bivši ženi Sorayi

Ničesar nima proti njeni filmski karieri, pogosto misli nanjo in pustil ji je vse diplomatske privilegije

MILAN, 5. — «Princesa Soraya mora vedeti, da bom naredil vse, kar je mogoče, da ji pomagam, če bi me nekega dne potrebovala. Vrata moje države so ji vedno odprta. Lahko pride kadar hoče, zadrži se lahko kolikor hoče in tudi za stalno se lahko naseli, če se ji zdi tako prav.» Tako je izjavil perzijski šah Reza Pahlevi v razgovoru z nekim novinarjem, ki bo objavljen v prihodnji številki revije «Gente».

V razgovoru, ki je bil v šahovi rezidenci v «marmornati palači», je šah med drugim dejal, da pogosto misli na Sorayo in na življenje, ki bi ga lahko živela, če bi imela dobre svetovalce. Dejal je tudi, da Soraye ni več videl od tistega jutra v januarju 1958, ko mu je prav v isti sobi dala slovo in da od marca istega leta tudi ni z njo izmenjal nobenega pisma več.

Glede razlogov, ki so ga privedli do tega, da je Sorayo zavrgel kot ženo, je dejal, da so ga k ločitvi privedli izključno državni razlogi in nobeni drugi, sicer da tega ne bi storil. «Dvajset let sem čakal na moškega naslednika in moje ljudstvo z menoj. Narod morda ni mogel razumeti. Poskusili smo vse, kar se je dalo poskusiti. Ko je princesa prišla po slovo, sem vedel, da je ne bom mogel več videti in tudi sama se je verjetno tega zavedala. Lahko bi jo zadržal, pa to ne bi bilo v korist nikomur. V njenem interesu in v interesu moje dežele sva se morala ločiti.»

Glede filmskih podvigov Soraye pa je šah dejal: «Nikoli nisem nasprotoval misli, da bi se posvetila filmu. Ko je še bila cesarica, se je navduševala za film in pogosto mi je pravila, da bi postala igralka, če me ne bi poročila. Takrat sem se smejal tem njenim besedam. To pa, kar me je neugodno presenetilo, je bil način, kako se je oprijela nove kariere. Bil je to skoraj nekak izziv, neka absurdna stava med njo in menoj, med njo in njeno domovino. Izid filma je dovolj znan. Kar zadeva njene spomine, ni mogoče reči, da bi bili na visokem nivoju. Če hoče princezinja biti igralka, če hoče postati resnična igralka, ji tega ne bom branil, toda dela naj se loti z vso resnostjo, od začetka, s tečaji dramske umetnosti.»

Glede dozdevne zaplembe Sorayinega premoženja v Perziji je šah dejal, da Soraya nima v Perziji nobenih premičnin ali nepremičnin in da jih povsem svobodno imajo le njeni starši. Glede sredstev, ki jih je dajal Sorayi, pa je dejal, da jo je bogato zalagal šest let, ker pa je medtem sama začela donosno kariero, ji je prenehal pošiljati denar: «Moja dolžnost je ekonomično ravnati z državnim denarjem.»

Glede privilegijev, ki naj bi jih ji zvel, pa je dejal, da to ni res in da je Sorayi pustil naslov princezinje, kot ga imajo njene sestre in da ji je pustil celo diplomatski potni list ter dal vsem veleposlanikom na zahodu ukaz, naj ji nudijo vso pomoč, če bi jo potrebovala. «Jaz nisem nikoli oviral njene kariere in je nikoli ne bom. Sama je izbrala pot, ki jo želi. Toliko bolje zanjo. Želim le, da se ve predvsem, da nimam ničesar proti njej. Nasprotno, ker je bila moja žena in ker je končno perzijska državljanka in torej moja podanica, je moja dolžnost pomagati ji in svetovati,» je zaključil šah svoje izjave.

Strup žabe «kokoi» desetkrat močnejši od vseh dosedanjih

NEW YORK, 5. — Znanstvenik državnega inštituta za žilne in krvne bolezni dr. John Daly je na znanstvenem kongresu kalifornijske univerze v Berkeleju izjavil, da je strup, pridobljen iz neke vrste južnoameriških žab, desetkrat močnejši od katerega koli doslej poznanega strupa. Znanstvenik je še dejal, da uporabljajo ta strup Indijanci plemena Cholo v Kolumbiji za zastrupljanje puščic.

Dr. Daly je ujel 2400 takih žab, ki pripadajo vrsti «Kokoi» pred dvema letoma med odpravo v notranje pokrajine Kolumbije v skoraj neprehodne gozdove pod Andi. Lov na te žabe bi bil skoraj nemogoč tako zaradi goste vegetacije kot zaradi njihove velikosti, saj so dolge komaj 3 do 4 cm. Zato pa omogoča lov na njih značilen sik, katerega znajo odlično posnemati otroci indijanskega plemena Cholo, in na katerega žabe tudi odgovarjajo.

Iz 2400 kož teh žab so pridobili tritisoči del grama čistega strupa. Strup ene same kože zadošča za pripravo 50 strupenih puščic, od katerih lahko vsaka smrtno paralizira živali takih velikosti kot so jaguarji, opice ali jeleni, v samih 60 sekundah. Strup učinkuje tako, da zavira prenos živčnih impulzov in istočasno povzroča povečanje srčnih utripov. Strup je desetkrat močnejši od katerega koli doslej poznanega, pa celo od najmočnejšega, ki so ga doslej pridobivali iz neke vrste ribe na Japonskem, prav tako pa je tudi mnogo močnejši od «curara». Za sedaj proti njemu ni nobenega protistrupa. Sedaj so v teku proučevanja strukture tega novega strupa

PO IZJAVAH EICHMANNOVEGA SINA KLAUSA

Čilska policija hoče iz Nemčije prstne odtise Martina Bormanna

Primerjali jih bodo z odtisi nekaterih tujcev, ki stalno živijo v Čilu pod tujimi imeni in s spremenjeno zunanjostjo

SANTIAGO, 5. — Šef službe za raziskave čilske policije, Emilio Delckers, je izjavil novinarjem, da namerava zahtevati od zahodnonemške policije, da mu pošlje prstne odtise Martina Bormana, da jih bodo lahko primerjali s prstnimi odtisi nekaterih tujcev, ki stalno živijo v Čilu.

Delckers je dal to izjavo v zvezi z vztrajnimi vestmi, po katerih naj bi nacistični vojni zločinec in glavni Hitlerjev sodelavec Borman živel v Čilu. Te vesti je v preteklih dneh oživil sin Adolfa Eichmanna, Klaus, ki je dejal nekemu zahodnonemškemu novinarju, da naj bi Borman živel v Južni Ameriki, zelo verjetno prav v Čilu.

Zahodnonemške oblasti so sporočile, da pripravljajo uradno zahtevo po ekstradikciji bivšega polkovnika nacistične SS Erharda Kroegerja, ki je bil na zadnji dan leta aretiran v Zuerichu v Švici. Kroeger, ki je sedaj star 60 let, je med zadnjo vojno poveljeval oddelkom SS, ki so imeli nalogo pobiti ruske Žide in druge civiliste za fronto. Kroeger je prišel prejšnji mesec v Wuppertal iz Italije, da bi pričal v korist svoje ga namestnika Roberta Mohra, katerega je sodišče prejšnji četrtek obsodilo na osem let zapora zaradi udeležbe pri umoru 1301 osebe. Posebno dovoljenje, s katerim je prišel v Italijo, je veljalo za čas od 11. do 13. decembra. Generalni prokurator Wilhelm Walter je izjavil, da je Kroeger zapustil Nemčijo pred iztekom dovoljenja in da ga je švicarska policija aretirala na zahtevo nemških oblasti.

Iz Berlina pa poročajo, da bosta nacistična vojna zločinca Baldur von Schirach in Albert Speer, ki sta bila na nuerenberškem procesu obsojena na 20 let zapora, in ki sta zaprta v zaporu v Spandauu, izpuščena opolnoči 30. septembra. Sin von Schiracha je že večkrat vložil prošnjo na štiri velesile, zmagovalke nad nacistično Nemčijo, da bi dosegel predčasno izpustitev očeta. Klaus von Schirach zatrjuje v svojih prošnjah, da grozi njegovemu očetu popolna oslepitev po operaciji na obeh očeh in da boleha za trombozo. Vse njegove prošnje pa so bile odbite. Kot znano, stražijo zapor v Spandauu izmenično francoski, ameriški, angleški in sovjetski vojaški oddelki.

TRAGIČNE POSLEDICE USODNE POMOTE V LEKARNI

Deset oseb je umrlo zaradi uživanja metilnega alkohola

Lekarna v Slavonski Požegi je namesto naročenega etilalkohola, ki se uporablja za izdelavo alkoholnih pijač, prodajala pomotoma metilalkohol, ki je bil namenjen veterinarskemu inštitutu v Zagrebu

ZAGREB, 5. — Na področju občine Slavonska Požega v kmetijsko-industrijskem kompleksu v Donjem Miholjcu je zaradi usodne pomote umrlo zaradi zastrupljenja z metilalkoholom 10 oseb, medtem ko je 67 oseb iz preventivnih razlogov zadržanih v zdravstvenem centru v Požegi. Preiskava je ugotovila, da so lekarne namesto naročenega etilalkohola, ki se uporablja za izdelavo posebnih alkoholnih pijač, prodajale metilalkohol, ki je bil sicer namenjen veterinarskemu inštitutu v Zagrebu.

ZAGREB, 5. — Stanje 37, v včerajšnji prometni nesreči na avto cesti Beograd — Zagreb težko poškodovanih oseb, ki so na zdravljenju v bolnišnici v Slavonskem Brodu, se izboljšuje. V kritičnem stanju je samo še šofer avtobusa Stjepan Marković.

Motorna jadrnica se je potopila pri otoku Braču

BRAČ, 5. — Blizu Brača se je včeraj okrog 21. ure potopila motorna jadrnica «Karmen» iz Omiša. Rešili so doslej tri člane posadke. Usoda še dveh članov posadke pa je negotova. Ladje vojne mornarice in oblasti še nadalje iščejo ponesrečene mornarje.

ČETRTKOVA ČRTICA

Račun

Dali so mu ime Razcapanec in nihče ga ni poznal pod drugim imenom. Živel je od danes na jutri in se potepal po ulicah, spal po lopah in stajah, a največkrat pod milim nebom. Hranil se je s tem, kar so mu dali. Po navadi je bila to skorja kruha ali še kaka malenkost ob času žetve ali trgatve. A najhujše je bilo, da mu je bil ljubši kozarec vina kakor kos kruha.

Tega zimskega večera je stopal truden, onemogel in lačen po blatni cesti pa komaj še dvigal noge. Bil je hud mraz in ni vedel, kam bi se zatekel.

Nenadoma je zagledal hišico ob cesti. Ustavil se je pred njo. Razsvetljeno je bilo samo eno okno, za katerim je bila le medla svetloba. Zdelo se mu je, da sliši iz hiše glasove. Stopil je k vratom in pritisnil na zvonec. Najprej je zaslišal neko prerekanje, a nato močan moški glas:

— Kdo je?

— Popotnik, — je zajecljal postopač. — Mraz je in sneži, pa ne morem dalje v taki noči. Odprite mi...

Vrata so se odprla in pred njim se je pojavil visok mlad moški. Nekaj hipov je pozorno motril popotnika od nog do glave, kakor da bi o nečem razmišljal. Nato je rekel: — Vstopi!

— Hvala! — je z vzdihom olajšanja zamrmral postopač.

Moški ga je prijel za roko in zapeljal v kuhinjo. Ob kaminu je sedela mlada in prijazna žena. Ko je zagledala tega bednika, je stopila k mlademu možu in mu nekaj šepetala na uho. Nato se je obrnila k starcu. Videti je bilo, kakor da ji je padla na lice lahna senca usmiljenja in žalosti. Nato je stopila k omari v kotu in vzela iz nje star volnen pulover. Ponudila ga je starcu in rekla: — Vzemite to! — Pokazala je na mizo in dodala:

— Sedite za mizo! Jejte in pijte, kolikor hočete. Pojesti morete tudi vse, ker sva midva pravkar končala z večerjo. Saj vidim, da ste čisto prezebli. Dala vam bom vina, da se ogrejete.

Miza še ni bila pospravljena. Na njej je bilo polno dobrih jedi, kakršnih postopač že dolgo ni videl, a še manj jedel. V kaminu je veselo prasketal ogenj; vzdušje je bilo nenavadno prijetno in gostoljubno. Postopač je bil navdušen.

— O, kakšen čudež! — je mrmral. Ni mogel verjeti svojim očem, tako je bil začuden in ugodno presenečen. — Vezen namizni prt, čista posoda in povrhu še cvetje na mizi! Vse to je preveč razkošno zame. Že ne vem več, kdaj sem zadnjikrat videl nekaj podobnega...

— Brez mnogih besed! — ga je prekinil gospodar. — Najej se in molči! Sicer...

— Hvala, prav lepa hvala... — je pohitel starec, da bi pomiril mladega moža. Toda vendar moram reči, da nimam niti prebite pare v žepu, a s čim naj poplačam vse to? Račun bo prav gotovo visok, ker tu vidim gnjat, kurja bedra, močnate jedi in ob vsem tem še steklenico vina.

Mladi mož je samo pokimal z glavo.

— A vendarle je čudno... — je nadaljeval starec bolj zase. — Zelo redko najde človek dobre ljudi, ki bi neznanemu človeku ponudili večerjo, če ga vidijo prvič v življenju. In še kakšno večerjo! Zares ne morem verjeti, ker sem popolnoma zgubil vero v človeško dobroto in usmiljenje.

— Venomer brbljaš, namesto da bi jedel! — se je razjezil gospodar. — Če ne boš kar naprej klepetal, dobiš po večerji še cigareto.

— Oh, oprostite! Zagotavljam vam, da do konca večerje ne bom izustil niti besedice več.

Lotil se je jedil. Nosil je v usta velike kose in od časa do časa je kazalo, da se bo zadavil. Meso je nabadal deloma na vilice, deloma ga je nosil k ustom kar s prsti. Brž ko je izpraznil kozarec vina, ki se je svetilo kakor rubin, sta mu gospodar ali gospodinja že zopet natočila. Kmalu sta prinesla drugo steklenico. ‚Kako krasni ljudje!' je pomislil. Menda sta hotela temu bednemu bitju privoščiti veselje in zadovoljstvo, da se vsaj enkrat v življenju zave, kar je bilo dano njima menda vsak dan. Vsaj eno noč naj preživi kot človek in naj pozabi na vso svojo revščino.

Ko se je nasitil, napil in pokadil cigareto, je starec začel dremati. Glava mu je klonila niže in niže. Slednjič se je naslonil na mizo in zaspal. Sanjal je, da živi v nekem nestvarnem svetu, mnogo lepšem in bolj človeškem od tistega, v katerem je živel doslej. Vsi ljudje so se mu zdeli kot bratje, dobri in plemeniti, njemu, ki jih je sovražil in zavidal, kar pomni.

Ko sta se gostitelja prepričala, da je njun naključni gost tega večera krepko zaspal, sta čisto potihoma vstala in po prstih odšla iz kuhinje.

Sneg ni več naletaval. Sonce je že davno vzšlo in stalo visoko na nebu. Postopač je dvignil glavo in se počasi pričel spominjati prejšnjega večera. Glava mu je je bila težka in ni vedel, kaj se je zgodilo z njim in kje je.

Slednjič se je spomnil. Da, vso noč je prebil v tej neznani, a vendar tako gostoljubni hiši. Nikoli v življenju ni imel priložnosti, da bi se bil spočil ob domačem ognjišču, nikoli mu ni nihče privoščil prijazne besede.

Vendar se je moral zdaj vsaj zahvaliti tem plemenitim ljudem, da so ga tako lepo sprejeli in mu vrnili vero v ljudi in življenje. Da, vsekakor mora to storiti. Saj ne sme kar tako brez pozdrava oditi iz hiše, kakor je večkrat zapuščal razne lope in staje. Zato je glasno zaklical:

— Gospa! Gospod! Oditi moram...

Nihče se ni oglasil. Zaklical je glasneje, da bi ga bolje slišali:

— Ne bi vas hotel vznemirjati, a vendar ne morem oditi, ne da bi se oglasil in se vam zahvalil za gostoljubje...

Tudi njegovo ponovno klicanje je ostalo brez odziva. Vstal je in nalahno odprl vrata v sosedno sobo. V njej je bila še popolna tema. Tipajoč je prišel do okna, razmaknil težko dvodelno zaveso in pogledal po sobi. Iznenada je izbuljil oči in strašno zakričal.

Na postelji je negibno ležal starejši moški. Na senceh je imel veliko rano s strnjeno krvjo. Pretresen po tem prizoru, je postopač začel klicati na pomoč.

Počasi so minevale sekunde. Nihče se ni pojavil. Zopet je pričel klicati.

Prišel je neki moški, verjetno sosed, z revolverjem v roki.

— Kaj se potikaš tod okoli, postopač! — se je zadrl nanj, ko je zagledal ves prizor.

— Sinoči so mi v tej hiši dali prenočišče in mi postregli tudi z večerjo.

— Tebi postregli?

— Da, bilo je zelo hladno. Moral sem se nekam zateči. Nisem vedel, kam naj grem. Pa so me vzeli pod streho...

— Dovolj je tvojih laži in izmišljotin! — ga je prekinil neznanec. — Imel boš priložnost, da vse to lepo pojasniš policiji.

— Policiji? Menda ne mislite, da sem jaz...

— Ne brbljaj in ne gani se!

— Torej res mislite, da sem jaz to storil?

In na vsem lepem mu je postalo vse jasno. Jezen in poln prezira do ljudi je začel preklinjati:

— Da, vedel sem, da se mora račun vedno plačati, da se mora vsak račun slej ko prej poravnati. Ničvredneži! Dobro sta si dala plačati večerjo in mi podtaknila lažni račun! In kako sta bila videti dobra, posebno ona! Dala sta mi večerjo in me povrh še dobro napojila, da bi mi podtaknila zločin. O, tisto prekleto vino!

P. TEGLIO

— Znaš Mihec, kej sma midva pozabla na novo leto?

— Ma prou ne. Mene se zdi, de sma čekolirala še preveč.

— Ja, ma eno sma vselih pozabla. Jn znaš kej? Horoskop.

— Horoskop? Pej zakej glih horoskop?

— E zatu, ke na novo leto vsi, ke jemajo kej za povedat, povejo tudi, kej se bo tisto leto zgodilo. Jn meni so ani rekli, de ti si glih zadosti šempjast, de be lahko povedau an fajn horoskop. Jn če ne glih horoskop, ke zatu se moreš namalo spoznat na zvezde jn nebesna znamenja jn moreš znat, kej je devica, kej so dvojčki, kej je škarpjon — pej be lahko vsaj kej prerokavau. Ke koker rečeno, zabit si zadosti.

— Ben, Jakec, je res, de sm lansko leto naredu an faler ses tistem podpisan — ma ne stoj se zdej profitirat jn me zmeram zmerjat. Ke tisto je blo lani jn letos je pej drugače.

— Ben, ben, Mihec, ne stoj se jezet! Ma vselih be rad znou kej misleš ti od novga leta.

— A, če misleš delat intervju, pole te bom magari tudi odgovoru.

— Eko, eko, intervju ja! Sej danes se vsako tele pesti intervjuvat. Zakej se ne be anbot tudi ti? Zdej nečko povej kej!

— Znaš, prou taku lahko ni, koker ti misleš. Gvišno je, de bo poleti vroče jn pozimi mres. Ma tudi pozimi bojo kašni lepi dnevi, ku denmo reč glih zdej te dni.

— Pej vojska? Bo al ne bo?

— E, vojsk bo dosti. Ma bojo vse majhne, lokalne. Zdej se bojo sprimli tle, zdej tam. Ke grdo se gledajo marsikje jn zmiram manka samo an las, de se jeh ne začnejo dajat. Denmo reč Pakistanci jn Indijci, Indijci jn Kitajci, Judi jn Arabci, Arabci med sabo jn še tolko drugeg krajev. Pole bo dosti revolucjonov od generalov. U Južni Ameriki al pej u Afriki se bo vsako tolko kašen general zmislu jn bo okupirau vlado, aerodrom jn radio jn bo proglasu novo, bol pravično vlado. U Ameriki bojo tudi zmiri jemeli dosti štorij zastran rasizma in vsako tolko bojo kašni demoštracjoni, ke bojo zraven tudi kašnega ubili. U Vietnami pej je vojska že takujntaku jn bo narbrž šla naprej še an cajt jn kaku bo končalo, pej zvezde ne povejo. Ma bo zastran tega tudi še dosti konfarenc jn obiskov. Jn konfarence bojo delali tudi za druge reči. Jeh bojo delali za razorožitev, za Evropsko gospodarsko skupnost, pr Združeneh narodeh, pruti raki, pruti lakoti, pruti otrokam jn vse sorte.

— Jn kej bo pršlo ses vsega tega ven?

— Kej? Neč. Glih taku neč, koker lani. Zakej be blo letos drugače?

— Jn tle pr nas, z našo majnšino, kaku bo?

— E, dragi moj, mi bomo še naprej ostali must. Ma bomo dobili tudi u tem leti dosti oblub jn načelnih izjav.

— Jn kaku bomo tiste oblube jn načelne izjave pojedli? Pohane al leše?

— Jakec, ne stoj se delat norca s takeh reči! Sej vlada bo spoznala, de tudi mi ne moremo zmiram živet od sameh oblub jn zatu nas bo začela podpirat tudi z dnarjem. Našem kulturnem ustanovam jn organizacjam bo dala temi tristu lir, unmi osemstu lir, tretjemi morbet tudi taužendvejstu lir jn taku naprej. Jn taku nam bo zamašila gobce, de se ne bomo mogli več lementat, de nam prou neč ne da.

— Pej šule jn slovensko govorenje na tribunali jn slovenska jemena jn druge reči?

— Za vsako tako reč bojo letos nardili posebne komišjone, ke bojo te probleme podrobna štedirali...

— Jn pili zraven kafè.

— Ne samo kafè, ma tudi aperitive.

ZASKRBLJUJOČE UGOTOVITVE AMERIŠKEGA SOCIOLOGA

Med nemško mladino so še živi antisemitski predsodki

Krivde ne smemo iskati le v šoli, pač pa tudi v družinah, v tisku, radiu in TV - Za «nezanimanjem» se nekaj skriva

«Sploh ne vem, kaj je bilo v antisemitizmu slabega...» — je rekla učenka neke muenchenske gimnazije. To je dekle izjavilo na nekem sestanku, ki so ga sklicali profesorji in ki je bilo namenjeno temu, da bi se dijaki višjih razredov srednjih šol s profesorji pomenili o delu Petra Weissa «Spoznanje», o katerem smo pisali in v katerem je znani nemški pisatelj, ki sicer živi na Švedskem, v odrskem jeziku prikazal proces proti 22 zločincem iz taborišča v Auschwitzu.

Ali je gornji odgovor — in podobnih je bilo veliko — posledica neobveščenosti, ali starega rasističnega predsodka, ki se ponovno širi v Zahodni Nemčiji? V tem je bistvo vse te zadeve. To vprašanje je zanimalo in še zanima ameriškega sociologa Wernhera Kanmanna, ki je anketiral 142 deklet in 112 mladeničev iz devetih muenchenskih višjih srednjih šol, da bi prišel do odgovora. Ko so anketirani srednješolci izpolnili anketne liste, se je ameriški znanstvenik tudi osebno pomenil z njimi ter tudi z drugimi Nemci in plod te ankete in razgovorov je njegova študija «Mnenja mladih o narodih in rasah», iz katere povzemamo nekaj podatkov

V tej svoji študiji je ameriški znanstvenik navedel tudi nekaj dobesednih in najbolj značilnih odgovorov, ki jih je dobil od nemških srednješolcev. Tu med drugim beremo:

«Kamorkoli pogledate, boste opazili, da nekje na vrhu vedno čepi Jud...»

«Morda je Hitler želel ljudstvu dobro, ko je storil tisto, kar mu sedaj očitajo...»

«Če se križajo ljudje raznih narodnosti, potem mi ne bomo več Nemci...»

Sam pisec študije je po rodu iz Muenchna, kjer je 1927 končal študije. Ko pa je bil star 36 let so ga nacisti odgnali v Dachau, vendar mu je 1939. leta uspelo priti iz taborišča in se izseliti v ZDA. Danes predava sociologijo in antropologijo v New Jerseyju in New Yorku. Ko govori o mladih Nemcih, ameriški sociolog pravi, da je to zelo «radovedna generacija»... «pripravljena na odkrito diskusijo, v kateri so zastopane vse nianse raznih mnenj», toda «dečki od 16 in 17 let starosti so nekaj posebnega, njih je lahko speljati na stranpota. Nacistična prišepetavanja težko prodrejo v ušesa 25-letnikov, toda mlajši Nemci niso tako odporni proti strupu nacionalsocializma in rasizma».

Podobno anketo je v nemških šolah izpeljal tudi novinar švicarskega lista «Sie und er». Na vprašanje, kaj misli o drugih narodih in rasah, je šestnajstletni nemški dijak odgovoril: «Juda lahko spoznam po nosu, posebno ko je že prestopil 40 leto...»

Vsi mladeniči so enostavno zatrjevali, da filme o Tretjem Reichu sploh ne bi smeli prikazovati, ker da «delujejo proti Nemcem». «Mi, Nemci, smo tepci — je rekel 17-letni dijak. — Pri nas se vršijo sodni procesi, ki stanejo milijone, v tujini pa se poslužujejo teh procesov za propagando proti nam...»

«Naša preteklost je nekaj, kar bi bilo treba pustiti pri miru» — je splošni zaključek anketiranih mladeničev.

Že omenjeni ameriški sociolog pa je zabeležil tudi sledeči odgovor: «Tudi nemško ljudstvo je veliko trpelo. Zakaj nihče ne govori o bombardiranju Dresdena?»

Drugače pa vsi anketirani nemški dijaki zatrjujejo, da nimajo plemenskih predsodkov in da so proti plemenski diskriminaciji. Večina kar s simpatijo spremlja borbo ameriških črncev za njihove državljanske pravice. Njihovi konkretni odgovori pa spravijo človeka v dvom.

«Zastopam mnenje, da se ohrani nujna čistost rase. Ko so se Germani vtopili v rimsko cesarstvo, je to privedlo do njihovega uničenja...» — je trdil eden.

«Mešanje ras slabo vpliva na značaj otroka» je rekel drugi.

Besede «čistost» in «mešanje» odnosno «križanje» se stalno ponavljajo, ko je govora o narodu in rasi Zanimivo pa je, da na lestvici «vrednosti ras» črnci zavzemajo visoko mesto, posebno v primerjavi z Judi. To potrjuje tudi primer iz neke osnovne šole: z devetletno mulatko (oče je bil črnec, mati Nemka), ki je odrasla v dokaj neurejenih družinskih razmerah, so bili vsi sošolci zelo dobri. Trudili so se, da bi ji šli na roko. Ameriški sociolog glede tega meni, da so se «čistokrvni» nemški otroci nasproti svojemu sošolcu — Judu obnašali prav narobe: pretepali so ga, ga zmerjali in obkladali z najgršimi izrazi, kot je povedala učiteljica, ki je rekla, da so ti izrazi «usodno spominjali na nekdanje izrazoslovje»

Iz tega logično izhaja, da so otroci morali te izraze nekje slišati. To se pravi, da v določenih nemških družinah še vedno cvete «tisoč let star način gledanja na svet». Kadar se judovski otrok «predrzne» vrniti udarec, stari predsodki ponovno oživijo. Zanimiva je pripomba nekega učitelja: «Povprečni dijak ne čuti niti odpora, niti simpatij. Nasproti vsemu je ravnodušen. V primerih pa, ko kaže svoje sovraštvo, se v njegovem stališču takoj pokaže nacistična opredeljenost njegovih staršev.»

Toda več kot od staršev in učiteljev, zvedo dijaki kaj o tem iz radia in televizije, pa tudi iz časopisov in knjig. To, kar otroci in dijaki zvedo o tem v šoli, je precej povrsno.

«Želel bi, da bi mi nekdo pojasnil, zakaj je sploh prišlo do druge svetovne vojne in koliko so za to krivi Nemci» — je zapisal neki dijak. Neki drugi dijak pa je zapisal: «Kako je nastal predsodek proti Judom? Neki razlog za to je vendarle moral obstajati!»

Toda v šolah so o tem govori zelo malo ali pa sploh nič. Ameriški sociolog, ki se je ustavil tudi s profesorji in učitelji, je prišel do sklepa, da niti ti niso kdo ve kako podkovani o tem vprašanju.

Ameriški sociolog je opazil določeno negotovost tudi pri mladih Judih v Nemčiji. Starši teh judovskih dečkov in deklet so po nekem srečnem naključju preživeli koncentracijska taborišča. Tako je na primer direktor baleta bavarske državne Opere Heinz Rosen izgubil v taboriščih 30 bližnjih sorodnikov. Po vojni je nekaj časa živel v Švici, nato se je vrnil v svoj Muenchen v upanju v boljšo bodočnost. Pred časom pa so se vrgli nanj nacistični elementi ob priliki njegove inscenacije nekega Straussovega dela. Posledica tega: Rosen je doživel živčni zlom.

To se logično odraža tudi pri mladih Judih. Ameriški sociolog glede tega pravi, da se judovska mladina v Nemčiji lahko primerja z otroki ameriških črncev. Neki Jud maturant je ameriškemu sociologu takole pojasnil svoje stanje:

«Kadar mi je potrebna pomoč, ali kadar hočem v gledališče, poiščem družbo svojih sovrstnikov Judov. Vsakdo pač išče prijatelje, med katerimi se najboljše počuti. Mi to delamo tudi zaradi staršev. V naši generaciji bo še dokaj težko priti do zbližanja».

Neki dvajsetletni Nemec pa je ameriškemu profesorju rekel: «Judovsko vprašanje za nas ni več nikakršno vprašanje...» Ob tem bi človek mogel biti zadovoljen, toda isti človek je svoje stališče zaključil takole: «Za večino Nemcev je judovsko vprašanje v celoti nezanimivo, kajti vsi vam bodo tudi rekli: Judov enostavno ne maram.»

Včasih tišji, včasih ostrejši toni antisemitizma in plemenske mržnje so v Zahodni Nemčiji vendarle še preveč močni, da bi jih mogli preslišati. Zato se ameriški sociolog na koncu vprašuje: «Nemška mladina je generacija, ki nekaj išče. Gorje nam, če radovedni človeški duh ne bo ubral poti, ki vodi v lepšo bodočnost».

J. P.

PREJELI SMO

Theodor Veiter: «DIE ITALIENER IN DER ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHEN MONARCHIE» — *Verlag für Geschichte und Politik. — Wien III, Neulinggasse 26/12. Cena 65.— šilingov.*

modni kotiček

Mlade Američanke in njihove francoske vrstnice

Če pogledamo naša mlada dekleta, bomo videli, da so jim v marsičem podobne

Kroj ali model je francoski, toda tudi pri nas se pri mlajših dekletih že vidijo podobne obleke.

Mlada dekleta so tista, ki jim je letošnja moda najbolj naklonjena. Njim so namenjene vse novosti, kar zadeva oblačil, okrasov, obutve in drugih delov ženske garderobe. Zato bo zanimivo pogledati, kako so si te modne novosti prisvojila na primer mlada dekleta v Ameriki in Franciji.

V Ameriki imenujejo mlada dekleta od 12 do 20 let «teen — agers». Od 15 let dalje, včasih pa tudi še prej, imajo ta dekleta tudi svoje boy friendse ter je zato njihova skrb, da bi tem svojim prijateljem (ki niso vedno tudi njihovi srčni prijatelji), čim bolj ugajale. Ameriški modni ustvarjalci so tem dekletom posvetili posebno modno revijo, ki objavlja izključno modele in nasvete, primerne njihovi postavi in starosti. Za njih izdelujejo ameriške tekstilne tovarne posebno perilo, posebne nogavice, za njih se trudijo številne tovarne konfekcije, kot tudi tovarne čevljev, torbic in klobukov.

Marsikaj od teh novosti je že prišlo v modo tudi pri nas in je navdušilo predvsem dekleta, ki si želijo praktičnih, a tudi zelo mladostnih in elegantnih oblačil. Med temi so na primer obleke z majhnimi okroglimi ovratniki, romantične bele bluze s čipkami, ki so jih ženske nosile v Ameriki že pred tolikimi leti, kot tudi klobuki z nekoliko navzgor obrnjenimi krajci, ki spominjajo nekoliko na Texas.

Mlade Američanke niso sramežljive, so pa nekoliko konservativne glede izbire barv raznih delov garderobe ter se strogo držijo pravila, da morajo biti vsi deli ženske garderobe — od torbice, nogavic, pa vse do perila in klobuka — v skladnih barvnih odtenkih. In tega pravila se držijo tako pri dnevnih, kot tudi pri večernih oblekah.

Bolj muhasta v svojih okusih so francoska dekleta, kar je pa tudi razumljivo, saj so potomke tistih Francozinj, oziroma Parižank, ki so dolga desetletja diktirala modo vsemu svetu. Francoska mlada dekleta so zelo dobro poučena o vsem, kar je moderno in zadeva žensko modo ter se zato zelo lahko prilagajajo vsem modnim muhavostim. Tako so bile na primer prav one tiste, ki so se prve ogrele za vsemirsko modo Courregesa: za kratka krila, za bele škorenjčke in za kape ter klobuke v stilu čelad. Všeč so jim tudi obleke s širokimi krili, ki so lahko zvončasta, ali plisirana. Ugajajo jim obleke brez posebnega poudarka na životek, kot tudi majhni ovratniki, majhni, a zelo lepi gumbi, a zato tem bolj vidni in veliki okraski

Mlada francoska dekleta ljubijo vesele barve ter se naravnost navdušujejo nad rdečo, ki jo uporabljajo pri vseh dnevnih, pa tudi večernih oblačilih. So pa tudi navdušene nad belo barvo, ki jo je prvi lansiral Courreges in ki je v zadnjem času naravnost preplavila vso žensko garderobo.

V nečem so si pa mlade Francozinje, kot tudi Američanke, edine in sicer v tem, da so dolgi lasje veliko lepši in kot privlačni od kratkih. Nosijo jih sicer zelo gladko počesane in spuščene ob obrazu, s franzo, ali brez nje, ne branijo se pa tudi bolj kompliciranih pričesk, posebno če so te namenjene bolj svečanim priložnostim.

Tudi glede šminke in drugih lepotnih pripomočkov so si ameriška in francoska dekleta edina. Odklanjajo ,kar je preveč vpadljivo, navdušujejo se pa za vse, kar daje obrazu čim bolj naraven in svež izraz. Izjemo tvorijo le oči, ki morajo biti po mnenju vseh močno pobarvane in podčrtane tako, da pride pogled čim bolj do veljave.

Sedaj, ko smo naštele okuse mladih Američank in Francozinj, lahko zaključimo s pripombo — ali niso naša mlada dekleta v marsičem, če že ne v vsem podobna svojim sovrstnicam v Franciji in Ameriki? Mladost...

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

«Božična» v Občinski

Na božični razstavi v Občinski galeriji sodeluje 65 slikarjev, a med njimi ni vrhov tržaškega slikarstva. Je tu sicer kipar Carà, ki pa razstavlja, čeprav dobro, toda zelo malo olje «Kras». Mala je tudi «Bazoviška hišica» Piera Lucana, ki zastopa stari rod skupno s Sofianopulom. Sledijo jim Laghi-Lah, Russo in mlajši Roma, čigar olje «Megla nad Repnom» prekaša njegove večje slike po intimnosti krajine.

Zaradi obveznega malega formata del so prišli v ugodnejši položaj Abrami, Mario Bulfon, ki je tu bolj sproščen, in mnogi mlajši, zlasti slikarke, kot so Cappuccio, Croato, Stravisi in Tullia Tul. To so bolj nova imena, ki se jim pridružujejo še Volsi, Trevisan, Manetti, Lovrecich, Carteny in Cassetti z risbami, fauvistični Di Tomaso pa s prav dobrim oljem, ki priča o nadarjenosti.

Številni so bolj znani slikarji srednjega rodu: Antoni, Bastianutto, Bertini, Coloni, ki pa tu razstavlja kipec «Napadalci» iz borovega lubja in železa. Renato Daneo, De Comelli, Grassi, Guacci, Pisani, Ravalico, Bruno Riva, Walcher in Trojanis, ki se usmerja v novo, bolj mistično občuteno polabstraktnost. Nadalje slikarka množic Zandegiacomo in Romano Ukmar, ki dosledno obravnava ne-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Uob 80-letnici Antona Škamperla

(Prgliha)

Mehka lipa uobenem kraška skala
ke se pad udarce nej razklala —

Pred trkeme lete
te u sv.Jevanskeme svete
pred cjerkvecuo staruo
se lipa je širla.

Strele, nevihte, ujske narave
lomile suo kuose je zdrave,
sej uodprtine suo zamašile
a brez zdraveh vej
juo na pu živuo pestile —

Lih taku mêhek pretrplen
ku bjeu tje lipe je les
je u strpnoste jn dobrute
nš Tone, zares!

A samo ta lipa nej hodila,
stala na suajme je meste,
Tone pej dvajenpjedesjet let
stopinjuo anuo samuo šteje na
[cestel

Taka huoja celo žulenje
usi ku be žnale, kašno trplenje!
preklele be ujske us'ke ustajenje!

Zdej ke u uos'ndesjeto je s težavo
[prplavo
usi znance prjatle
še naprej, me kličemuo zdravo!!

M. MIJOT

V ZDA: «Pozor - cigarete lahko škodujejo zdravju»

NEW YORK, 5. — Z novim letom nosi vsak zavoj cigaret v ZDA napis: «Pozor — cigarete lahko škodujejo vašemu zdravju». Kljub uradni potrditvi določenega odnosa med kajenjem in raznimi boleznimi, se je poraba cigaret v ZDA v letu 1964 zmanjšala za komaj dva odstotka, v letu 1965 pa dvignila za tri odstotke, tako da se potrošnja tobaka v lanskem letu dvignila na raven, kakršne še ni dosegla v vsej zgodovini.

Zakon, ki je bil sedaj vendarle uveljavljen, beleži na prvi pogled zmago pobudnikov borbe proti kajenju. Resnično pa gre za zmago tobačnih družb. Dve leti so se namreč pobudniki borbe proti kajenju borili, da bi kongres izglasoval zakon, ki bi bolj ostro opozarjal kadilca na nevarnosti, ki jih predstavlja kajenje. Toda prvotni zakon je bil močno spremenjen in namesto napisa na zavojih cigaret, da je kajenje lahko «vzrok smrti», se sedaj bere na zavojih že omenjeno opozorilo. Potemtakem je bil prvotni namen precej okrnjen, kar je neizpodbitna zmaga ameriške tobačne industrije, posebno če vzamemo v poštev dejstvo, da so se z novim zakonom državne oblasti obvezale, da v prihodnjih treh letih ne bodo sprejeli nobenega ukrepa, katerega težnja bi bila borba proti kajenju.

Avstralska kinematografija se spet prebuja

SYDNEY, 5. — Avstralska kinematografska industrija se začenja ponovno počasi razvijati in se bo po mnenju nekaterih opazovalcev uveljavila tudi v mednarodnem svetu. Pri tem pa je treba dodati, da se avstralska filmska industrija bori še z velikimi težavami, glede česar niso na zadnjem mestu tudi sami odnosi avstralskih oblasti do nje. Da bi se avstralska filmska industrija vendarle razvila, je posebna senatna komisija pred časom predlagala vladi takojšnjo investicijo 800.000 funtov šterlingov, nadalje je predlagala davčne olajšave na posojila za razvoj kinematografske industrije in še marsikaj. Toda avstralska vlada ni doslej glede tega storila ničesar, pač pa opozarja zainteresirane kroge naj bodo bolj previdni.

Sean Connery «agent 007» največ nese

HOLLYWOOD, 5. — Tudi v ZDA kot na Angleškem in v drugih državah je Sean Connery zaradi svoje popularnosti, ki jo je pridobil kot agent 007, tisti ameriški igralec, ki prinaša pri kinematografskih blagajnah največ dohodkov. To velja za najnovejše podatke iz leta 1965. Do lanskega leta je bila na prvem mestu Doris Day, ki je sedaj prišla na tretje mesto, ker ji je prvo mesto prevzel Connery, drugo mesto pa zavzema John Wayne. Zanimivo pa je, da pred dvema letoma Sean Connery — agent 007 sploh ni prišel v okvir prvih 25 imen.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Na finančnem področju bo šlo nekaj narobe. Prijetno zadoščenje v novi družbi. Morda boste šli na pot.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Uspehi pri delu, ki terjajo precejšnje napore. Podpreti boste morali neko bližnjo osebo, ki bo v čustvenih težavah.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Veliko stikov s poslovnimi ljudmi, ki vam bodo zagotovili nadaljnje uspehe. Računajte s kapricami nekoga.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zelo se boste uveljavili in si s tem pridobili oporo vplivne osebe. V ljubezni nekaj ne bo prav.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nekoliko previdnosti vam ne bi škodovalo, da bi se jutri ne kesali. Posredovali boste med sprtima osebama.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Svoje načrte ohranite zase, da jih kdo ne izkoristi zase. Neki prijatelj se bo tokrat pošteno izkazal.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zelo dobro se boste počutili in to bo vplivalo na vaše delo. Prijetno srečanje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Pri delu ali v službi normalno. Ne bodite preostri, ko sodite obnašanje neke bližnje osebe.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Kar zadeva gmotno stanje, se ne boste mogli pritoževati. Popazite nekoliko na zdravje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pripravite se na naporno delo, ki vas čaka. Vaša običajna družba vas zelo ceni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) S svojo strokovno sposobnostjo si boste utrli novo pot. Dokazalo se bo, kdo vam je pravi prijatelj.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne razmetavajte s sredstvi in z močmi, ker jih boste še hudo potrebovali. Prost čas porabite izključno zase.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 6. JANUARJA 1966

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Folklorne skupine; 9.00 Maša; 9.50 Praznična matineja; 10.40 Zimska fantazija; 11.40 Gershwin: Amerikanec v Parizu; 12.00 Za smeh in dobro voljo; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Božične pesmi; 15.15 Moderni ritmi; 16.00 «Planinska roža», opereta v treh dejanjih; 17.35 Glasbeni kaleidoskop; 18.20 «Praznično leto Slovencev Nika Kureta»; 18.35 Respighi: Feste romane; 19.00 Pisani balončki; 19.30 Parada orkestrov; 20.00 Šport; 20.30 Z ital. festivalov popevk; 21.00 «Prihod svetih Treh kraljev», igra; 22.15 Pesmi in plesi; 22.45 Slovenski solisti: klarinetist Igor Karlin; 23.00 Nežno in tiho.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Orkester Boston Pops; 11.40 Uspele melodije; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Orkestri; 14.00 Glasba po željah; 15.00 Iz operetnega sveta; 15.45 Domači ansambli in pevci; 16.30 Sodobne množične komunikacije in njihove možnosti v novem slovstvu; 16.40 Simfonični koncert; 17.45 Plošče; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ritmi z juga; 22.35 Nočni motivi.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 8.45 Orkester Legrand; 9.00 Nabožna glasba; 10.30 Operna antologija; 11.15 Orkester; 11.30 Na sporedu Cammarota in Jachino; 11.45 Skladbe za godala; 13.30 Nastopa Claudio Villa; 14.00 Glasbena fantazija; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Ital. ljudska glasba; 15.45 Poje Tullio Pane; 16.00 Spored za najmlajše; 17.00 Skladbe Costantina Costantinija; 18.00 Glasba štirih letnih časov; 18.30 Mladinski koncert; 18.55 Mali koncert; 20.30 Glasbena antologija z ameriškega juga; 21.00 R. Queneau: «Peter Ibbetson»; 22.15 «I musici» ter flavtist Severino Gazzelloni.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 9.00 Poje Catherine Spaak; 9.35 Pisan spored; 10.40 Glasba za prazniční dan; 11.35 Pevci na odru; 12.30 Orkestri; 14.05 Glasba za dve celini; 14.45 Nove plošče; 15.15 Kolesa in motorji; 15.30 Božične pesmi; 16.00 Rapsodija; 17.15 Klavirska glasba; 17.25 Oddaja za avtomobiliste; 17.30 Spored za najmlajše; 17.45 W Thackeray: «Le memorie di Barry Lindon» — 7. nad.; 18.35 Vaši izbranci; 20.00 Filmske novosti; 21.00 «La prova del nove».

III. program

17.00 Straussove skladbe; 17.40 L. Cernuda - F. Tentori: «L'adorazione dei magi»; 18.05 Webrove skladbe; 18.45 Štirje Bachovi korali; 19.00 Znanstvena oddaja; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Bartokova suita, opus 14; 21.20 Ravelove skladbe; 21.50 Dvajsetletnica OZN; 22.30 Gershwinova rapsodija štev. 2.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Stara Grčija; 9.25 S. Vinšek - S. Mihelčič: «V gozdu» — glasbena pravljica; 9.40 Ivo Robič in Majda Sepe; 10.15 Naši solisti v popularnih operah; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Kitaristi; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Cez hrib in dol; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Blaž Arnič: Divja jaga; 14.35 Otroci so pripravili koncert; 15.30 V ritmu koračnice; 15.40 Literarni sprehod — O. Wilde: Sfinga brez skrivnosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Odskočna deska; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.00 Literarni večer — Prešernova beseda; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 W. A. Mozart: Sonata v B-duru in Godalni kvintet; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

11.00 Maša; 15.30

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6,5, najnižja 3,4, ob 19. uri 4,8; zračni tlak 1027,9 narašča, veter 25 km severovzhodnik, sunki burje 45 km na uro, vlaga 17 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 11,1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 6. januarja
Trije kralji
Sonce vzide ob 7,46 in zatone ob 16,36. Dolžina dneva 8,50. Luna vzide ob 15,36 in zatone ob 7,10
Jutri, PETEK, 7. januarja
Zdravko

OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRORAČUNU

Obvezna javna dela bodo tudi letos opravili z najetjem raznih posojil

Zato bo znašal dejanski računski primanjkljaj nad 5 milijard lir

V okviru splošnega letnega proračuna ima občinska uprava tudi «izredni proračun», ki izkazuje 1 milijardo 691.178.112 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Dohodke izrednega proračuna sestavljajo: ostanek iz poslovnega leta 1964, ki znaša 191.178.112 lir; prodaja občinske imovine 50.000.000 lir; posojila 1.450.000.000. Te izredne dohodke namerava občinska uprava takole porabiti: 191.178.112 lir za izredne netekoče izdatke; 1.300.000.000 lir posojil za izredne netekoče izdatke; 150.000.000 lir posojil in 50 milijonov lir, ki jih je občina dobila za prodajo imovine, za nakup imovinskih dobrin. Za uresničenje izrednega dela proračuna bo občina najela letos 1 milijardo 450 milijonov lir posojila.

Letos bo občinska uprava najela za 50 milijonov lir posojil manj kot lansko leto. Finančna politika občine, je izjavil odbornik za proračun v svojem poročilu o predložitvi letošnjega proračuna, teži za tem, da postopoma zmanjšuje najemanje posojil. Po drugi strani pa je treba upoštevati dejstvo, da občinski redni dohodki ne zadostujejo niti za redne in izredne tekoče obvezne izdatke. Zato je občina prisiljena (poleg zahteve po kritju primanjkljaja) najeti letno visoka posojila, da lahko zadosti zlasti potrebam po javnih delih.

1 milijardo in 450 milijonov lir posojila, ki ga bo letos najela občinska uprava, bodo porabili predvsem za obvezne izredne stroške. Tako bodo za popravilo občinskih zgradb, gledališč, za nakup raznih naprav za podjetje mestne čistoče, za razširitev pokopališča pri Sv. Ani, za ureditev raznih občinskih cest, za razširitev in vzdrževanje mestne kanalizacije, za gradnjo novega gledališča, za nakup opreme in izredno vzdrževanje šol, za gradnjo in opremo novih šol in za druga nujna javna dela porabili od skupne vsote najetih posojil 1 milijardo 290 milijonov lir. Ostalih 160 milijonov pa bodo porabili: 10 milijonov za izredna dela na športnih igriščih, 150 milijonov pa za povečanje občinske imovine.

Razumljivo je, da politika najemanja posojil tudi za obvezne izredne izdatke ni najboljša, saj obremenjuje občinsko upravo iz leta v leto z vedno večjimi izdatki za plačevanje obresti. Do konca lanskega leta je imela tržaška občina 6 milijard 187 milijonov 346.732 lir dolga za najeta posojila. Z letošnjim letom se bodo kljub odplačevalnim deležem dolgovi še povečali. Zato je občinska uprava primorana, da vodi politiko vedno manjšega najemanja posojil, da si še za mnogo let naprej zagotovi možnost najemanja posojil za najnujnejše obveze za tekoče izredne izdatke.

K temu je treba še dodati, da bo tržaška občina letos zaprosila nadzorne oblasti za kritje primanjkljaja za dejanske redne in izredne izdatke v znesku 3 milijard 658 milijonov 155.888 lir. Če tej vsoti dodamo še 1 milijardo 450 milijonov lir posojila, ki ga bo občina najela za potrebe «izrednega proračuna», kot omenjeno zgoraj, potem znaša dejanski primanjkljaj tržaške občine za potrebe rednih in izrednih tekočih in netekočih izdatkov 5 milijard 108 milijonov 155.888 lir.

Kot smo že pisali, so možnosti tržaške občine za povečanje dohodkov s pritiskom davčnega vijaka skoraj popolnoma izčrpane v sedanjem gospodarskem položaju mesta. Zaradi tega je edina rešitev tržaške, kakor tudi večine občinskih uprav v Italiji, v odobritvi novega zakona o krajevnih financah, ki ga vlada že toliko let obljublja. Sedanji zakon o krajevnih financah strogo omejuje občinske davčne dohodke, ki gredo v veliki večini v državne blagajne, gospodarski in socialni napredek pa zahteva od krajevnih uprav vedno večje stroške, ki jih te ne morejo kriti z rednimi dohodki.

Urnik trgovin

Danes 6. januarja bodo zaprte vse trgovine razen naslednjih: pekarne bodo odprte od 7.30 do 12. ure, mlekarne od 7. do 12. ure, cvetličarne od 8. do 13. ure, slaščičarne in podobne trgovine pa od 8. do 21.30.

Plačilo avtomobilske takse

Že od predvčerajšnjim so uradi avtomobilskega kluba ACI v Ul. Coroneo na razpolago samo članom za plačevanje prometne takse. Vsi ostali avtomobilisti pa morajo opraviti to obveznost v uradih, ki so jih postavili na področju ustanove Tržaškega velesejma. Ti uradi so odprti vsak dan od 8,30 do 12. ure ter od 16,30 do 18. ure. Samo prihodnjo soboto bo urnik skrčen na poslovanje od 8,30 do 11,30. Tudi v velesejemskih prostorih deluje okence, kjer lahko plačajo takso člani ACI.

Čitateljem avtomobilistom svetujemo, naj čimprej poskrbijo za plačilo takse, ker bo gneča v velesejemskih uradih iz dneva v dan večja. V zadnjih dneh (8., 9. in 10. januarja) bo naval tak, da bo treba čakati tudi dobro uro, preden se pride na vrsto.

Nalezljive bolezni

V tednu od 27. 12. 1965 do 2. 1. 1966 so zaznamovali v tržaški občini naslednje primere nalezljivih bolezni: 11 primerov škrlatinke, 55 primerov noric, 2 primera priušesne slinavke, 6 primerov vnetja jeter in 1 primer gastroenteritisa.

TE DNI POTEKA LETO DNI OD USTANOVITVE

Koristno delo konzorcija oškodovancev zaradi razlastitev, služnosti itd.

Že v prvem letu svojega obstoja je konzorcij učinkovito posegel v obrambo koristi prizadetih razlaščencev

Te dni, in sicer 3. januarja je poteklo eno leto od ustanovitve «Konzorcija med prebivalci tržaške, goriške in videmske pokrajine, oškodovanimi zaradi razlastitev, služnosti in drugih škod». To je uradni naziv v ustanovnem aktu, ki ga je sestavil notar dr. Giovanni Dandri, skupno z notarjem pa ga je podpisalo 20 ustanovnih članov. Notarski akt o ustanovitvi konzorcija je bil registriran 14. januarja 1965.

Zaradi vloge, važnosti in delovanja konzorcija, še bolj pa zaradi sedanje faze razlaščevanj, ne smemo kar tako mimo njegove prve obletnice. Čeprav je eno leto zelo kratka doba, lahko trdimo, da je konzorcij kljub raznim težavam opravil zelo koristno delo in opravičil svojo ustanovitev. Škoda, da ni bil ustanovljen že pred desetimi leti.

Strokovni organizaciji naših kmetov, Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta sicer nastopali v obrambo koristi prizadetih lastnikov in kmetijskega gospodarstva, kar opravljata še naprej, toda za konkretnejšo in učinkovitejšo zaščito interesov posameznih prizadetih članov je nujno potrebna organizacijsko izpopolnjena, konzorcialna ali zadružna oblika samopomoči. Večletne izkušnje so nas o tem prepričale, dosedanji uspehi konzorcija pa potrjujejo to prepričanje.

Zlasti pri razlastitvah je posameznik prepuščen na milost in nemilost razlastitelja in lahko postane žrtev raznovrstnih špekulantov, ki sicer kažejo prijazno lice, a so brezvestni ter iščejo samo svoje koristi na škodo prizadetega razlaščenca. Kdor jim naseda, kmalu spozna nakano, toda skoraj vedno je prepozno. Ne glede na to pa je organizirana oblika v takih primerih najbolj učinkovita tudi v fazi pogajanj. Nasprotna stranka se namreč zaveda, da nima opravka z nepoučenim posameznikom, na katerega lahko vpliva s praznimi obljubami ali prikritimi grožnjami. Čimbolj je organizacija enotna ter ima polna pooblastila od svojih članov, tembolj uspešno nastopa v njihovo korist. Razen tega pa imajo organizirani člani še to ugodnost, da imajo neprimerno manjše stroške, manj poti in izgube časa.

Ne bomo zdaj delali obračuna enoletnega delovanja konzorcija. O tem bo vodstvo podrobno poročalo svojim članom na prihodnjem občnem zboru. Vsekakor pa moramo poudariti, da se je konzorcij že v prvem letu svojega obstoja uveljavil in učinkovito posegel v obrambo koristi prizadetih razlaščencev za gradnjo naftovoda. Njegovo delovanje se bo lahko še bolj razširilo, če se bo organizacijsko in strukturno okrepil in izpopolnil.

V prvem letu svojega obstoja je konzorcij deloval samo na Tržaškem, po pravilih pa njegov delokrog obsega tudi goriško in videmsko pokrajino. Od svoje ustanovitve do danes se je konzorcij v glavnem ukvarjal z vprašanjem razlastitve in služnosti za naftovod, njegova pravila pa se ne omejujejo samo na razlastitev in služnosti za gradnjo naftovoda. To pomeni, da se delovanje konzorcija ne bo končalo, ko bo popolnoma rešeno vprašanje razlaščevanj in služnosti za naftovod.

Odbor PSI proučil politični položaj

Včeraj se je pod predsedstvom pokrajinskega tajnika Arnalda Pittonija sestal vodstveni odbor tržaške federacije PSI. Odbor je proučil krajevni in deželni politični položaj s posebnim poudarkom na krizo pri tržaški pokrajinski upravi ter na vključitev PSI v deželni odbor.

V zvezi s stališči raznih strank do političnega položaja v Trstu po krizi v pokrajinski upravi pravijo v socialističnih krogih, da so sedanji politični odnosi bolj jasni ter da bi vsi nadaljnji poskusi obnovitve polemike lahko povzročili le zmedo v edino korist nasprotnikov levega centra.

V teh krogih poudarjajo, da ne more PLI na noben način predstavljati alternative sedanji politiki, kajti njen «pristno upravni» program ne pomeni drugega kot ponovno vključitev konservativnih in nacionalističnih vodilnih krogov v mestno politično življenje. Opomini glede «protinarodnih» sil in glede «protidemokratičnih» stališč tržaške federacije PSI so le ogoljena propagandistična fraza. Socialisti težijo za tem, da se vključijo v vodenje javnih zadev ljudske sile ter da se sestav tržaške družbe demokratizira in zavrne vsakršen nacionalizem. Interesi italijanske demokracije v Trstu so povezani s takšno politiko in ne z liberalno.

Zato ugotavljajo tržaški socialisti, da je demokrščanska pobuda za nadaljnjo opredelitev liberalnih stališč — pobuda, s katero nimajo socialisti prav nobene zveze — dokazala, da ni PLI na razpolago za politiko demokratičnega napredka. Na vsak način ne bi mogli socialisti nikakor upoštevati možnosti obstoja levega centra ob podpori liberalcev.

PRI ODBORNIKU DULCIJU

Razgovor o goriških turističnih cestah

Včeraj je podpredsednik deželnega odbora prof. Dulci sprejel predsednika goriške pokrajine Chientarolija in odbornika goriške pokrajine za javna dela. Z njima je razpravljal o turističnih cestah. Med drugimi so proučili zahteve v zvezi s cestami Rubije — Vrh Sv. Mihaela, državna meja — Uklanci in Oslavje — Števerjan. Del teh cest bodo lahko uredili s skladi deželnega proračuna iz lanskega leta. Med zahtevami za leto 1966 je na prvem mestu cesta Krmin — Monte Quarin. Goriška pokrajinska uprava se je obvezala, da bo predložila načrt za ureditev vseh turističnih cest na njenem področju.

VSAKOLETNI OBISK «BEFANE»

Danes obdaritev redarjev in otrok javnih uslužbencev

Že včeraj so obdarili 334 otrok deželnih uslužbencev

Kot vsako leto, bodo tudi danes mestni redarji prejeli številna darila od javnih ustanov in zasebnikov.

Na raznih mestnih križiščih bomo opazili velike kupe daril. Mestne ustanove, oblasti in zasebniki se bodo na ta način zahvalili mestnim redarjem za njihovo neutrudljivo delo na področju mestnega prometa in pri drugih dolžnostih. Kot je že v navadi, bodo darila zbirali pri prometnih signalnih napravah, a v primeru slabega vremena pri krajevnih sektorjih mestnih redarjev. Med ustanovami, ki bodo obdarovale redarje, je v prvi vrsti avtomobilski klub — ACI.

Darila bodo zbirali na naslednjih mestih: Trg Riborgo, Goldonijev trg, Garibaldijev trg, Seneni trg, Ponte della Fabra, Portici di Chiozza, križišče Ulic Carducci in Coroneo, Trg Dalmazia, križišče Korza in Ul. Roma, križišče Ulic Battisti in Rossetti ter križišče državnih cest 58 in 202 (na Opčinah).

Že včeraj pa so razdelili v mali dvorani gledališča «Verdi» darilne zavoje otrokom uslužbencem deželne uprave. Med drugimi so bili pri obdaritvi otrok navzoči predsednik deželnega odbora dr. Berzanti, predsednik sveta dr. de Rinaldini, podpredsednik odbora prof. Dulci, odbornika Comelli in Giust, vladni podkomisar Molinari. Po kratkih pozdravnih besedah dr. Berzantija so razdelili 334 zavojev, v katerih so bile knjige, igrače in slaščice. Razen tega so izžrebali še štiri posebna darila, ki so jih prejeli Micaela Brancolini, Gianpaolo Baracetti, Daniela Maria Rilitano in Antonello Cian.

Večina ustanov pa bo obdarila otroke svojih uslužbencev danes.

Pokrajinska uprava bo danes zjutraj priredila obdaritev otrok svojih uslužbencev v kinu «Capitol». Darila, ki so namenjena osebam za katere skrbi pokrajina, pa bodo razdelili zjutraj na sedežu na Trgu Vittorio Veneto, a popoldne v raznih podrejenih ustanovah.

Danes ob 9.30 bodo na sedežu telovadnice društva «Ginnastica triestina» v Ul. Ginnastica obdarili otroke agentov javne varnosti. Manifestacije se bo udeležil v imenu vladnega komisarja podprefekt Molinari s soprogo.

Ob 11. uri bodo razdelili darila otrokom tržaških gasilcev, in sicer na osrednjem sedežu na Trgu Niccolini. Otroke karabinjerjev pa bodo obdarili ob 10.30 v oratoriju pri salezijancih (Sv. Jakob), ob navzočnosti podprefekta Pina.

V kinu «Aurora» bodo ob 10.30 obdarili otroke ARAC. Vladnega komisarja bo zastopal dr. Giorgi.

Praznično razpoloženje bo vladalo tudi v poslopju «Casa serena» pri Lovcu, kjer ustanova italijanskih upokojencev skrbi za številne upokojence. Med te bodo razdelili 250 daril.

Skoraj 100 milijard prijavljenih dohodkov v naši deželi

Na davčnih uradih tržaške, goriške in videmske pokrajine je v lanskem letu vložilo prijavo dohodkov za odmerjenje dopolnilnega davka 42.690 davčnih zavezancev, in sicer za skupnih 99 milijard 904 milijonov lir dohodkov. Od skupnega števila vloženih prijav, je 47 odst. pripadalo davčnim zavezancem s Tržaškega, 42 odst. zavezancem z Videmskega in preostalih 11 odst. zavezancem z Goriškega. Nekoliko višji pa je delež tržaške pokrajine, kar se tiče skupne višine prijavljenega dohodka: 48 odst. proti 42 odst. na Videmskem in 10 odst. na Goriškem.

V absolutni vrednosti je znašal ta dohodek 47 milijard 775 milijonov lir v tržaški, 41 milijard 565 milijonov na Videmskem ter 10 milijard 564 milijonov lir na Goriškem.

V zadnjih dveh letih (1964 in 1965) je dohodek, ki je podvržen dopolnilnemu davku, narastel v deželi za 22 odst., in sicer v videmski pokrajini za 27 odst., v tržaški za 19 odst. in v goriški pokrajini za 18 odst. V absolutni vrednosti je deželni dohodek v omenjenem razdobju narastel od 81 milijard 664 milijonov na 99 milijard 904 milijone lir.

Babuder razstavlja v Pasaži Rossoni

Od 2. do 10. januarja razstavlja tržaški slikar Giovanni Babuder v Pasaži Rossoni vrsto pejsažev iz naših krajev.

Naš priljubljeni svetoivanski rojak

ANTON ŠKAMPERLE

oče pokojnega Slavka, praznuje danes svojo 80-letnico. Ob lepem življenjskem jubileju mu čestitajo in želijo še vrsto let čvrstosti in zdravja vsi člani in prijatelji prosvetnega društva «Slavko Škamperle». Čestitkam in voščilom se pridružuje tudi «Primorski dnevnik».

Slovensko gledališče v Trstu
Jubilejna sezona 1965-66
V KULTURNEM DOMU V TRSTU
J. Robert — J. Duvivier — H. Jeanson
Marie - Octobre
igra v dveh dejanjih
Režija: BRANKO GOMBAČ
Scena: DEMETRIJ CEJ
Prevod: BRUNO HARTMAN
Osebe:
V naslovni vlogi
ŠTEFKA DROLČEVA (kot gost)
Danes, 6. januarja ob 16. uri zadnja predstava.
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.
V petek, 7. t. m. ob 20. uri v Piranu
V soboto, 8. t. m. ob 16.30 in ob 20. uri v Kopru

Gledališča

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic za predstave dramatiziranega Svevovega romana «La coscienza di Zeno» (Zeno Cosini), ki jih bo uprizarjalo genovsko stalno gledališče od petka do 12. tm. Nedeljska predstava bo ob 17. uri. Roman je priredil za oder Tržačan Kezich. V glavni vlogi bo nastopil Alberto Lionello, v drugih važnih vlogah pa Pina Cei, Mario Erpichini, Paola Mannoni, Glauco Biscone, Laura Rizoli, Edoardo Toniolo in Ubaldi. Režija Luigi Squarzina, scenograf Gianfranco Padovani, glasbena spremljava Sergio Liberovici.

Kino

Nazionale 14.00 «La grande corsa» Technicolor. Panaviston 70 mm. Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.
Arcobaleno 14.00 «Menage all'italiana» Ugo Tognazzi, Romina Power, Anna Moffo. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 14.30 «I 4 figli di Katie Elder» John Wayne, Dean Martin. — Technicolor.
Fenice 14.00 «Agente 007 — Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor. Sean Connery.
Grattacielo 14.00 «L'affare Blindfold» Technicolor. Rock Hudson, Claudia Cardinale.
Alabarda 14.30 «Agente SO3 — operazione Atlantide» Colorscope. Berna Rock.
Filodrammatico 14.30 «La lunga strada della vendetta» Colorscope. Marianne Koch, Edmund Purdom.
Aurora 15.00 «100.000 dollari per Ringo».
Cristallo 14.00 «Lady L» Technicolor. Sophia Loren, Paul Newman.
Garibaldi 14.30 «Il Gaucho» Vittorio Gassman, Silvana Pampanini, Nino Manfredi.
Capitol 14.00 «Ciao Pussycat» Technicolor. Peter Sellers, Romy Schneider. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 15.00 «Per un dollaro bucato».
Vittorio Veneto 14.30 «Il circo e la sua grande avventura» Technicolor. John Wayne, Claudia Cardinale.
Moderno 14.00 «L'arte di amare» James Garner, Elke Sommer.
Astra 15.00 «Come uccidere vostra moglie».
Astoria 14.00 «Uccidete agente segreto 777» Technicolor.
Abbazia 14.00 «Stazione 3 top secret» Technicolor. A. Francis.
Ideale 14.00 «La primula rossa del Sud» John Payne, Jean Sterling. Technicolor.

slo van ski ples?

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

5. januarja 1966 se je v Trstu rodilo 16 otrok in umrlo 16 oseb.

UMRLI SO: 64-letni Giuseppe Campiutti, 56-letna Rosa Rolli por. Ellero, 70-letni Giovanni Lubertini, 89-letna Erminia Francovig vd. Padcutto, 63-letna Amelia Zacariotto vd. Stropnik, 73-letna Antonia Taucer vd. Sancin, 76-letna Caterina Cherbavaz vd. Goina, 69-letna Paola Persurich vd. De Privitello, 62-letni Luigi Monticolo, 78-letna Maria Bon por. Mucchiutti, 85-letni Giovanni Gazziola, 70-letni Giuseppe Leiter, 77-letna Amalia Vido vd. Gei, 81-letna Maria Trampus vd. Micheli, 81-letna Maddalena Nider vd. Mauri, 73-letna Giustina Fon por. Sabelli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Piccola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19.30 do 8.30)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Ob nedeljah in praznikih imata dnevno in nočno službo obe skupini lekarn hkrati.

LADJE V PRISTANIŠČU

San Marco, Borea, Bannock, Carso, Palladio, G. Lauro, N. Bixio, Saipa II, Esperide, Settemari, Vulcania, Capo Emma, L. Montanari, Agira (It.); Pirot, Mornar, Makedonija, Ljubljana, Biograd (Jug.); Pelias, Georgios, Effy, Despoina Bremerhaven (Gr.); Labotas, Rodezee (Niz.); Meena (ZAR); Inchleana (Angl.); Jolanda (Lit.); G. Brovig (No.); Vlora, Adriatiku (Al.).

PROGNOZA
ENALOTTO
natečaj št. 2 od 8. 1. 1966

BARI	X 1 2
CAGLIARI	2
FIRENZE	1
GENOVA	1 X
MILANO	1
NAPOLI	2 X
PALERMO	2
ROMA	1 2
TORINO	X
VENEZIA	1 X 2
NAPOLI II.	2
ROMA II.	1 X

V MILANU
so v prodaji pri:
CASIROLI — Piazza Duomo 31
tel. 80.66.74
PRIMORSKI DNEVNIK
DELO
Politika
Vjesnik
Borba
Tovariš
Pavliha

Mali oglasi

ZLATE predmete, ure, prodaja tudi proti vrednosti starega srebrnega denarja pri komisionarju **DARWIL**, Trst, Piazza S. Giovanni 1.

VESPE, LAMBRETE, vse potrebščine in nadomestne dele za vse vrste motornih koles po zmernih cenah dobite pri A.M.A.R., Trst, Ul. del Bosco št. 6 — tel. 41946.

RESEN GOSPOD želi spoznanja s pošteno ženo srednjih let za družbo. Naslov na upravi lista.

Darovi in prispevki

Ob prvi obletnici smrti dragega Gildota daruje žena Karla 1000 lir za Dijaško Matico.

Vesela družba na Padričah je pri S. Grgiču zbrala na Silvestrovo 3000 lir za Dijaško Matico in 3000 lir za Glasbeno Matico.

V počastitev spomina pok. Angele Konič daruje družina Konič 2000 lir za Dijaško Matico. V isti namen daruje Ivanka Bobič 1000 lir.

Ob prvi žalostni obletnici smrti

Nazarija (Lazarja) Riose

se ga z neutolažljivim žalovanjem spominja njegova žena Santina skupno z vsemi, ki so ga cenili in imeli radi.

ZAHVALA

31. decembra 1965 nas je za vedno zapustila naša ljubljena mama

Justina Furlan por. Caharija

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše predrage. Enaka zahvala gre vsem darovalcem cvetja ter vsem ostalim, ki so jo spremili na zadnji poti.

Žalujoče družine
CAHARIJA in MAGAJNA
Nabrežina — Sv. Križ

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil po dolgi in mučni bolezni, naš dragi mož, oče in nono

Vincenc (Vinko) Pettirosso

Pogreb bo danes, 6. t. m. ob 14.30 uri iz hiše žalosti, Bazovica št. 20.

Žalujoči žena, sin, hčere, zetje, vnuki in drugo sorodstvo
I.T.F. Ul. Zonta 3, tel. 38-096

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša predraga mama, tašča in nona

Antonija Purinani

Pogreb pokojnice bo jutri, dne 7. t. m., ob 13.45 uri iz kapele bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Žalujoči otroci: Rudolf, Anton, Mario, Dante, Domenico, Piero in Marija z družinami

Trst, 6. januarja 1966.

Zakaj tako?

Še dobro se ni polegel neugoden odmev, ki ga je na našem področju povzročila vest, da ne bodo finančni organi ob prehodu čez italijansko-jugoslovansko mejo v skladu z novimi določbami tukajšnje finančne carinske uprave dovolili Tržačanom, da bi nosili čez mejo čez določeno vsoto denarja, češ da preveč italijanske valute uhaja v jugoslovanske igralnice, ko smo zopet priča novi zaostritvi carinske službe na meji. Cariniki na italijanski strani so menda prejeli navodilo, da morajo strože kontrolirati italijanske državljane, ki se s potnim listom vračajo iz Jugoslavije na državno ozemlje. Po teh navodilih naj bi imetniki italijanskega potnega lista ob prehodu čez mejo ne smeli imeti pri sebi «nič drugega, kakor samo načet zavoj cigaret in poleg tega največ še drugi zavojček cigaret». Ta navodila naj bi stopila v veljavo 6. januarja 1966 opolnoči. S propustnico pa bo mogoče prenašati čez mejo nekaj blaga, kakor doslej, saj se nova zaostritev nanaša samo na mednarodni promet in ne na maloobmejnega.

Spričo teh vesti, ki se v razmeroma kratkih presledkih vrstijo na našem področju, se vsiljuje vprašanje, čemu in komu naj bi služile te napovedane zaostritve? Morda zato, da se zabranijo interesi določene kategorije državljanov, to se pravi tržaških trgovcev jestvinčarjev ali mesarjev? Taka obramba bi ne bila v skladu niti z italijansko zakonodajo niti z mednarodnimi pravili, ki urejujejo osebni promet čez meddržavne meje.

Te dni so vsi listi objavili statistične podatke o mejnih prehodih na našem področju. Od večjega prometa ima korist tudi naše mesto. Dejstvo je, da ne hodijo onstran meje samo italijanski državljani, ampak da prihaja v Trst vedno več jugoslovanskih državljanov, ki v našem mestu nakupujejo raznovrstno blago. (Oglasi v jugoslovanskih časopisih in po radiu pričajo, da imajo tržaški trgovci velik interes za te kupce.) Izmenjava blaga je torej obojestranska.

Razen tega je treba upoštevati razmere in potrebe tržaških potrošnikov. Kdor gre onstran meje, da si nakupi nekaj živeža, ne gre samo zaradi nižje cene, ampak tudi zaradi kakovosti blaga. Trst je v posebnem položaju, ker nima kakor druga mesta, velikega kmetijskega zaledja. Zaradi vsega tega je mala obmejna blagovna izmenjava nekaj popolnoma navadnega, nekakšna varovalka. Taki ukrepi pa ne morejo obveljati, ker so škodljivi.

ŠE PRED KONCEM JANUARJA

Pristanišče bo opremljeno z napravo za raztovarjanje banan

Sadeže bodo lahko neposredno nakladali na vagone ali spravljali v skladišča

Še pred koncem januarja bodo Javna skladišča prejela dve naročeni napravi za izkrcavanje banan z ladij, ki jih bodo pripeljali iz čezmorja. Obe napravi bosta sestavljeni iz posebnega kovinskega ogrodja, ki ga bodo lahko po potrebi nameščali na palubi ali pa v notranjosti ladijskih skladišč, ter ju povezali s kopnom s prenosnima trakovoma, na katerih bo vrsta prekatov za polaganje banan. Prenosna trakova bosta razčlenjena na način, da bodo lahko žlahtni sadež nakladali neposredno v železniške vagone ali pa v obrežna skladišča. Javna skladišča bosta obe napravi skupaj stali okrog 40 milijonov lir. Električno aparaturo, s katero bosta opremljeni izkrcevalni napravi, je že dobavilo podjetje «Officine Reggiane» iz Reggio Emilie, v drugi polovici tekočega meseca pa pričakujejo nadaljnje pošiljke naročenih naprav. Prenosna trakova bodo montirali delavci iz Emilije, ki se bodo nalašč za to pripeljali v naše mesto. Skupna zmogljivost obeh naprav je preračunana na 200 grozdov banan na uro.

Demokristjanski sestanki o gospodarskih vprašanjih

Tržaška demokrščanska stranka je z novim letom uvedla vrsto «prvih ponedeljkov v mesecu», to je vrsto sestankov, posvečenih vprašanjem splošne zanimivosti za deželo Furlanijo - Julijsko Krajino. Prvi tak sestanek je bil v ponedeljek, 3. januarja, na njem pa je imel glavno poročilo predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, ki je poročal o gospodarskem pomenu naftovoda Trst - Bavarska. Govornik je na koncu svojih izvajanj omenil, da se mednarodne petrolejske družbe tudi sicer zanimajo za naše področje. Tako se podjetje «Esso — Sekcija za kmetijstvo» ogreva za načrt, da bi nekje na Tržaškem postavilo stalno skladišče sadja in zelenjave, iz katerega bi razpošiljalo blago širom po Evropi. Isto podjetje, se skupno z drugim petrolejskim velikanom Esso zanima tudi za morebitno speljavo plinovoda z Zgornjega Jadrana v Avstrijo in morda še naprej v Vzhodno Evropo. Plinovod naj bi se pričenjal nekje pri Tržiču, njegov glavni vod pa bi tekel do Dunaja, pozneje pa tudi naprej proti Pragi ali v kako drugo vzhodnoevropsko državo.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

NOVE POBUDE TRGOVINSKE ZBORNICE

Pospešili bodo delovanje organov za napredovanje tržaškega gospodarstva

Razne gospodarske panoge so namreč nazadovale in bo treba podpreti njih dejavnost

«Po zaključenem boju se ugotavljajo zgube». V teh dneh se v skladu s starim pregovorom ugotavlja napredek (ali zastoj), na vseh področjih, ki ga je prineslo pravkar zaključeno 1965. leto. Tako zbirajo tudi na tržaški trgovinski zbornici končne rezultate o lanskem razvoju gospodarskega življenja na tržaškem področju. Kakor sta že prve dni novega leta izjavila generalni vladni komisar dr. Mazza in predsednik deželne vlade dr. Berzanti, je doživelo gospodarsko življenje na našem področju v preteklem letu različen razvoj od področja do področja. Na splošno vzeto je bilo lansko leto razmeroma uspešno, v končnem obračunu pa žal ne manjkajo postavke, ki zaskrbljujejo zaradi negativnih posledic, ki jih utegnejo imeti na bodoči razvoj gospodarstva. Tako vprašanje zaposlenosti, vprašanje zastoja v tekstilni industriji, v gradbeništvu in na nekaterih drugih sektorjih.

Na trgovinski zbornici so sklenili, da bodo z novim letom pospešili delovanje posameznih organov v cilju splošnega napredovanja domačega gospodarstva, poleg tega pa bodo dogajanjem na vseh pridobitnih področjih sledili tesneje kakor v preteklosti. V okviru ten prizadevanj je vodstvo organizacije sklicalo za prihodnji teden poseben sestanek, posvečen vprašanju gradbeništva na našem področju, na katerega bodo povabili tudi predstavnike pokrajinske uprave, tržaške občine, državne ustanove za gradnjo ljudskih stanovanj IA CP ter nekatere gradbenike, ki se udejstvujejo pretežno na našem področju. Na sestanku bodo razpravljali predvsem o možnostih, ki jih tržaško tržišče danes nudi gradbeništvu, da se ponovno dvigne na poprejšnjo višino, predvsem s pomočjo najnovejšega vladnega posega v korist tega področja v državi. Lansko leto so zasebniki in javne ustanove sicer zgradili na Tržaškem več stanovanj kakor v letu 1964, vendar so se nove gradnje po večini nanašale na stare načrte, ki so se med letom polagoma uresničevali. Število na novo projektiranih stanovanj pa je v teku leta 1965 padlo za okoli 25 odst., to se pravi, da se gradbincem obetajo slabši časi v letošnjem letu. To pa zopet pomeni splošno poslabšanje gospodarske konjunkture za celotno tržaško gospodarstvo, saj se gradbeništvo uvršča na drugo mesto med dejavnostmi, ki zaposlujejo največ delovne sile pri nas, in sicer takoj za mehanotehniško industrijo. Vodstvo trgovinske zbornice namerava zato napeti vse sile, da bi se vprašanje ponovne poživitve gradbene dejavnosti na našem področju čim prej rešilo, in bo v tem smislu angažirala predstavnike vseh prizadetih področij. Pogoji za to poživitev so v glavnem dani: na Tržaškem je še več tisoč ljudi, ki so svoj čas zaprosili za dodelitev posojila v gradbene svrhe, ali ki reflektirajo na dodelitev primernega stanovanja iz javnih sredstev. Z denarnimi sredstvi, ki jih bo dala na razpolago država bo mogoče tudi na našem področju občutno pospešiti delovanje na področju gradbeništva. To je tudi osnovni cilj, ki si ga je te dni zadala trgovinska zbornica.

Druga nova pobuda zbornice je znana; zbornica bo poslala v Budimpešto skupino tržaških operaterjev, ki naj na Madžarskem ponovno navežejo nove stike s tamkajšnjimi trgovinskimi krogi. Odposlanstvo bo predvidoma odpotovalo še v tem mesecu, tako da se bodo koristi morebitnih dogovorov lahko občutile že v prvih mesecih leta.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA

Novi prostori za izpostavo v Bazovici

Na torkovi seji tržaškega občinskega odbora so odobrili nov sporazum z zobozdravniki in zobozdravniško oskrbo osnovnošolskih otrok. Po novem dogovoru bodo otrokom na osnovnih šolah v tržaški občini po potrebi tudi zdravili zobe in ne samo pregledovali, kot so to delali do konca lanskega šolskega leta.

Zaradi spora, ki je nastal med občinsko upravo in zobozdravniki pred letošnjim šolskim letom, je bila letos zobozdravniška služba na šolah prekinjena. S tem dogovorom pa se bo ta služba znatno izboljšala. Hkrati pa so se dogovorili, da bodo zobozdravniki, ki so podpisali konvencijo z občino, na razpolago za razne osnovne šole v občini eno in pol ure dnevno, ali 9 ur tedensko. Za šole, kjer nimajo nameščene zobozdravniške ambulante, bodo uporabljali ambulanto nameščeno v posebnem avtomobilu. Za to šolsko zdravniško službo bo imela občinska uprava 1 milijon lir stroškov mesečno skozi vse šolsko leto. Pogajanja z zobozdravniki so bila zelo dolga in jih je začetka vodil odbornik dr. Babille, zaključil pa odbornik dr. Gasparo.

Odborniki so na seji odobrili tudi izdatek 4,7 milijona lir za preureditev neke hiše v Bazovici, v kateri bodo namestili urade nove občinske izpostave za Bazovico in bližnje vasi. Doslej so te vasi spadale pod občinsko izpostavo na Opčinah. Sicer pa je že precej časa, ko upravlja razne posle občinske izpostave neki občinski funkcionar, ki prihaja v Bazovico po nekaj ur tedensko. Z ureditvijo novih prostorov pa bo ustanovljena nova občinska izpostava za ta predel zgornje mestne okolice. Poleg tega je odbor sprejel tudi sklep o položitvi zadnje asfaltne gmote na tretjem delu obnovitve Istrske ulice, ki bo stala 11 milijonov lir.

Odborniki so tudi sklenili, da bo občina postavila v glavni dvorani liceja «Dante» ploščo v spomin profesorja Gian Luigija Bisoffija, ki je bil od leta 1938 do 1961 ravnatelj tega liceja.

Zanimivo predavanje o odporniškem gibanju

Sinoči ob 18.45 je bilo v krožku «Rodolfo Morandi» na Trgu S. Giovanni 1 predavanje o temi «Odprta vprašanja o odporniškem gibanju v deželi Furlaniji — Julijski krajini».

Izredno zanimivega srečanja starejših in mlajših se je udeležilo veliko število ljudi, ki so napolnili dvorano do zad

NEKAJ PODATKOV O NAFTOVODU

Na tržaškem področju potekajo dela kar na treh deloviščih

V 5 mesecih je bager «Jolanda» izkopal že 1.700.000 kub. m materiala - Še letos bodo dogradili skladišča pod Dolino

Če se pelješ po cesti z Občin proti Fernetičem, opaziš lahko na obeh straneh ceste kakih 200 metrov pred železniškim podvozom, da so buldožerji že potegnili širok pas, koder bo čez nekaj mesecev speljan naftovod iz Trsta na Bavarsko. Kakor znano, predvidevajo, da bodo prve tone surove nafte lahko stekle po njem že pred koncem prihodnjega leta. Danes gradijo vzdolž trase tri predore, ki merijo približno po 7 km vsak, in sicer prvega pod prelazom Monte Croce Carnico, drugega pod nizkimi Turami, tretjega pa pod masivom Hahnenkamm. Skozi te tri predore naj bi speljali vod že aprila letos. Polaganje cevi v jarek na avstrijskem, zahodnonemškem in italijanskem državnem ozemlju pa bo trajala dlje časa. Na italijanskem področju so razdelili traso v tri dele, in sicer gre prvi del od Doline do Soče, drugi od Soče do Tolmeča, tretji pa od Tolmeča do italijansko-avstrijske meje. Ponekod v Furlaniji in višje v Karniji so že postavili v jarek po nekaj kilometrov cevi. Medtem pa se v žaveljskem zalivu nadaljuje delo pri poglabljanju morja na mestu, kjer bodo zgradili mostični pomol za petrolejske ladje. V petih mesecih je bager «Jolanda» izkopal okoli 1.700.000 kub. m materiala ter speljal do mostišča 17 metrov globoko, 300 m široko in 2 km dolgo podvodno stezo za velike tankerje. Mostični pomol bo meril 630 m v dolžino, od njega pa se bosta cepila dva manjša pomola, ob katerih bodo lahko zasidrane hkrati po štiri petrolejske ladje.

Tretje delovišče za naftovod Trst-Bavarska se nahaja na ravninskem svetu pod Dolino, kjer bodo postavili vrsto velikih skladišč za surovi petrolej. Računajo, da bodo skladišča dograjena še letos. Vsa ta dela na italijanskem državnem ozemlju bodo zahtevala investicijo dobršnega dela predvidenih 120 milijard lir, kolikor bo stala gradnja naftovoda. Tržaško gospodarstvo pa bo po mnenju predsednika trgovinske zbornice dr. Caidassija občutilo ugoden doprinos novega objekta tudi posredno, saj se bodo tukaj poznale plače in mezde osebja, ki bo zaposleno pri samem vodu; nekaj denarja bodo vrgli tudi davki na ladijski promet in na promet s surovino. K vsemu temu je treba dodati še nove možnosti zaslužka, ki jih bo poslovanje naftovoda zagotavljalo tukajšnjim ladjedelnicam — ko bodo popravljale in oskrbovale tankerske ladje — bančnemu poslovanju, zavarovalstvu itd.

Nov odgovorni urednik «Messaggera Veneta»

Od prvega januarja ima videmski dnevnik «Messaggero Veneto» novega odgovornega urednika (ravnatelja). To mesto je prevzel Vittorino Meloni, ki je bil prej vodja videmskega uredništva beneškega dnevnika «Il Gazzettino», kateri je demokristjansko usmerjen. Meloni se je rodil leta 1915 in je torej prekoračil 50. leto starosti ter se je začel ukvarjati z novinarstvom leta 1948.

Po smrti prejšnjega odgovornega urednika Tigolija je začasno vodil list glavni urednik Isi Benini. Zdi se, da se je za kulisami vodil precej oster boj glede nasledstva bivšega odgovornega urednika ter da so se sile levega centra v Vidmu potegovale za to, da bi list nekoliko menjal svojo desničarsko smer. V upravnem svetu založniškega podjetja so namreč prevladovali liberalci, ki so imeli večino delnic. Sedaj pa so prišli v upravni svet tudi predstavniki drugih struj, med katerimi tudi industrijec Zanussi (Rex) iz Pordenona, za katerega menijo, da ima socialdemokratske simpatije. Toda kot vse kaže, imajo večino delnic še vedno liberalci, ki so «protiregionalistično» usmerjeni. Iz uvodnika novega odgovornega urednika pa bi lahko sklepali, da se bo ob upoštevanju stvarnosti ta usmeritev ublažila, če ne celo spremenila. Uvodničar namreč izraža na koncu svojega članka upanje, da se obetajo deželi lepši časi, vsaj kar se gospodarskega položaja tiče.

Z ramenom je podrl neprevidno žensko

V včerajšnjih jutranjih urah se je na Trgu Ponterosso blizu mesnice sredi trga, pripetila dokaj nenavadna nesreča. Kolesar je z ramenom podrl 87-letno upokojenko Francesco Ivancich por. Cecchi iz Ul. Giulia 47, ki se je morala potem zateči v bolnišnico.

Nevsakdanja nesreča se je pripetila, ker je Ivancicheva neprevidno stopila s pločnika in se namenila čez cesto. Tedaj je na kolesu privozil 31-letni sluga Nevio Radicchio iz Ul. Campanelle 151. Ta je opazil žensko, ki je stopila s pločnika in je na vse načine skušal ustaviti kolo. Zaviranje je Radicchiu uspelo in se je ženski izognil s kolesom. Toda pri tem je izgubil ravnotežje in je z ramenom sunil priletno upokojenko ter povzročil njen padec.

Radicchio je ponesrečenki priskočil na pomoč, zaprosil zasebnika, da je ustavil avto in ji pomagal v vozilo, s katerim so jo odpeljali v bolnišnico. Ivancichevo so v bolnišnici sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti teden dni. Pri nesreči se je ranila po desni obrvi, se pobila po desnem stegnu ter zadobila živčni pretres. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti cestne policije.

Velik požar suhe trave

V Starih Miljah, v kraju imenovanem Rio Storto, se je včeraj ponoči ob 2.30 razplamtel silovit požar suhljadi. Zelo verjetno je, da je nepreviden kadilec odvrgel prižgan ogorek cigarete in ta je povzročil požar. Ogenj, ki ga je razpihoval veter, se je kmalu razširil na približno 100.000 kv. metrov površine. Na kraj požara so odhiteli gasilci s postaje v Miljah, toda nekaj časa potem so jim morali priskočiti na pomoč tudi kolegi iz Trsta. Dve dolgi uri so se morali gasilci pošteno truditi, preden so pogasili vsa žarišča požara. Šele okrog 4.30 so se lahko gasilci vrnili v vojašnice. Požar, razen požgane trave, ni povzročil nobene škode.

Tat v stanovanju

Puščati vrata odprta, še posebno če so vrata kuhinje, ki je obrnjena proti notranjemu dvorišču stavbe, je že napol izrečeno povabilo tatovom, naj pridejo v stanovanje.

Nekaj takega se je pripetilo 36-letni Lauri Gastaldi iz Drevoreda XX. septembra 97, ko je prvega januarja šla popoldne na sprehod. Vreme je bilo lepo in Gastaldijeva se je odločila, da se bo naužila zraka. Zapustila je stanovanje in se vrnila šele proti večeru. Odsotnost lastnice je izkoristil neznani tat, ki se je skozi okno kuhinje vštulil v stanovanje in iz šatulje, ki jo je Gastaldijeva hranila v kredenci, ukradel zlat prstan z v platino vdelan dvakaratni briljant s štirimi manjšimi briljanti poleg. Na notranji strani prstana pa je bilo vgravirano ime in datum «Elmuth 30. 9. 1950».

Gastaldijeva se sploh ni zavedla tatvine, ko se je tistega večera vrnila domov. Dva dni kasneje je Gastaldijeva zaman iskala prstan, toda ni ga mogla najti nikjer. Potem se je spomnila, da je pred petimi dnevi pustila kuhinjska vrata odprta in prišla do zaključka, da je stanovanje obiskal tat. Zglasila se je na komisariatu Kolonje, kjer je tatvino prijavila. Gastaldijeva je povedala, da je bil prstan vreden pol milijona lir. Agenti so uvedli preiskavo, da bi izsledili neznanega tatu.

KINO V KRIŽU

predvaja danes, 6. t. m. z začetkom ob 15. uri zabavni barvni film:

IL GRANDE LUPO CHIAMA

(VELIKI VOLK KLIČE)

Igrajo: CARY GRANT — LESLIE CARON — TREVOR HOWARD

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 6. t. m. z začetkom ob 16. uri zabavni francoski film:

La guerra dei bottoni

(VOJNA Z GUMBI)

BOJUJE SE 100 ZABAVNIH OTROK

Kino na Občinah

predvaja danes, 6. t. m. z začetkom ob 16. uri Walt Disneyevo barvno risanico

LA SPADA NELLA ROCCIA

(MEČ V SKALI)

Sledi barvni dokumentarni film

SREBRNA LISICA

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 6. t. m. z začetkom ob 15. uri znani vojni film:

IL GIORNO PIU LUNGO

(NAJDALJŠI DAN)

IGRA 40 SVETOVNO ZNANIH IGRALCEV

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI: CANDY — REX — CGE

Izredne cene za izvoz — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse kraje Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst

Corso Garibaldi št. 4 tel. 41-243 in Trg Goldoni št. 1

KDOR SE PRVIČ NAROČI NA

PRIMORSKI DNEVNIK

ZA LETO 1966

- prihrani 3.300 lir
- podari družini lepo darilo
- prejme v dar še lepo slovensko knjigo

Telefonirajte na štev. 37-338 ali pa izročite vaš naslov raznašalcu

PRIMORSKI DNEVNIK
Ul. sv. Frančiška 20

RINOTECNICA

TRST

UL. TEATRO ROMANO 9, tel. 38040

Pri anagrafskem uradu

Radio, televizorji, superavtomatični pralni stroji, hladilniki, elektrogospodinjski predmeti (Zoppas, Rex, Candy, CGE, Philco itd.)

IZREDNI POPUST ZA IZVOZ!

Vse carinske formalnosti zastonj!

želi srečno novo leto

Goriško-beneški dnevnik

ENOLETNI OBRAČUN PROMETNE POLICIJE V GORIŠKI POKRAJINI

Patrulje prevozile 549.152 km dolgo pot ter posredovale v 639 prometnih nesrečah

Kljub izredni gostoti prometa ni bilo v avgustu nobene smrtne nesreče - Najbolj črn je bil mesec julij s 5 žrtvami

Patrulje prometne policije iz goriške pokrajine so v lanskem letu prevozile 549.152 kilometrov poti. Že iz tega podatka je mogoče razbrati, kako aktivna je bila prisotnost patrulj prometne policije na cestah goriške pokrajine in kako velik je bil njihov delež pri ustvarjanju varnosti na cesti ter zagotavljanju pravice vsakega človeka, ki more uporabljati vozilo, da se z njim vozi brez nevarnosti za svoje življenje.

Ker pa vsi vozniki niso dovolj disciplinirani ter se ne podrejajo določilom prometnega zakona, je kajpak tudi dolžnost patrulj, da s primernimi sankcijami pripravijo voznike k pameti ter tako dosežejo varnost na cesti. S tem namenom so v lanskem letu prisodili 17.560 glob, od katerih jih je bilo 13.311 prisojenih zaradi osmega odstavka, ki govori o obnašanju voznika na cesti, medtem ko ostali prekrški dosezajo 4249 glob.

Kljub temu nastajajo prometne nesreče, ki žanjejo žrtve med «potrošniki» ceste. Patrulje prometne policije so v lanskem letu posredovale v 639 nesrečah, v katerih je izgubilo življenje 23 oseb, 520 pa jih je bilo ranjenih. 241 nesreč je bilo brez ranjenih, ker so se poškodovala samo vozila, ki so trčila ali zavozila s ceste.

V skladu z zvišanjem števila vozil v prometu od predlanskega do lanskega leta, se je zvišalo tudi število nesreč in ranjencev.

Če se nekoliko razgledamo po številkah, ki jih imamo pri roki, o številu smrtnih žrtev, potem bomo ugotovili nadvse zanimivo dejstvo, da v goriški pokrajini tri mesece ni bilo smrtnih prometnih nesreč, in sicer junija, avgusta in novembra, samo ena smrtna nesreča je bila meseca maja, vse ostale mesece pa po dva, trije ali celo štirje mrtvi; najbolj črni so bili meseci julij (4 mrtvi), april, oktober in december (po 3). Če prištejemo še osebe, ki so kasneje umrle zaradi posledic prometnih nesreč, potem je spet najbolj črn julij s 5 mrtvimi.

Najbolj zgoveren je mesec avgust, ko ni bilo smrtnih žrtev, dasiravno v tem mesecu (veliki šmaren!) kroži po cestah največ vozil. Preprečilo jih je okrepljeno nadzorstvo vseh pristojnih organov na cestah (mestni stražniki, karabinjerji, prometna policija, PS itd.) in tudi večja disciplinira nost voznikov.

Obračun lanske aktivnosti prometne policije ne bi bil popoln, če se ne bi patrulj spomnili tudi v manj vidnih, zato pa ravno tako človeških dejanjih, ko je potrebna njihova pomoč vozniku, ki je ostal na cesti brez pogonskega goriva ali zaradi okvare na motorju, ko se avtomobilisti obračajo nanje za informacije, ko v lepem in grdem vremenu ob cestah bdijo nad varnostjo prometa in pri izpolnjevanju svoje dolžnosti kot pripadniki tako zaslužnega korpusa skrbijo za življenje in zdravje vseh, ki danes tvorijo tako številno množico motoriziranih državljanov.

Proslava 20. obletnice SPD v klubu «S. Gregorčič»

Prihodnjo sredo, 12. januarja, ob 20.30 bo Slovensko planinsko društvo pripravilo v klubu «S. Gregorčič» v Verdijevem korzu 13 v Gorici kulturno prireditev ob 20-letnici obnove društva po drugi svetovni vojni.

Na sporedu je kratko poročilo odbornikov o delovanju društva v tem obdobju, nastop mladinskega pevskega zbora «O. Župančič» iz Štandreža ter nastop glasbenega ansambla «Briški slavček» iz Števerjana. Prireditev bo združena z razstavo albumov s slikami o izletih društva in s prikazom slik o planinskem cvetju. Razstavili bodo tudi knjige, ki obravnavajo planinarstvo in planinske probleme.

Obdaritev otrok prefekturnih uslužbencev

Soproga in prefekt dr. Princivalle sta včeraj popoldne v svojem stanovanju v vladni palači obdarovala 24 otrok prefekturnih uslužbencev. Ob tej priliki je imel prefekt kratek priložnostni nagovor, nakar je sledila zakuska.

NA GORIŠKEM S POTNIMI LISTI IN PROPUSTNICAMI

V treh prazničnih dneh 52.000 mejnih prehodov

Levji delež pripada mednarodnemu prehodu Rdeča hiša

S potnimi listi in propustnicami so na prehodih v Rožni dolini, Šempetru, Solkanu in Mirnu zabeležili na Silvestrovo, 1. in 2. januarja skupno 52.108 prehodov. Tolikšno število prehodov v tem času niti v katerem koli drugem prazničnem obdobju doslej še ni bilo doseženo na teh prehodih na Goriškem.

S propustnicami je čez Rdečo hišo izstopilo te tri dni 11.642 italijanskih državljanov, s potnimi listi pa nadaljnjih 15.670. Največ «izstopov» je bilo na Silvestrovo: 3.967 s propustnicami in 6.528 s potnimi listi.

Mednarodni prehod Rdeča hiša je nosil levji delež bremena: omenjene tri dni je s propustnicami izstopilo 11.642 italijanskih, vstopilo pa 3.143 jugoslovanskih državljanov; s potnimi listi pa 15.670 in 240.

Za konec morda še tale podatek, ki kaže velik porast uporabe potnega lista za prehajanje meje: 21.530 prehodov s propustnicami (vedno na prehodu med starim in novim letom in na štirih prehodih) in 30.578 prehodov s potnimi listi.

Kratki iz Tržiča

Za 10 dni so pridržali na zdravljenju v tržiški bolnišnici 28-letnega Elia Tolomia iz Štarancana, ker so mu metalne cevi stisnile roko; okreval bo v 10 dneh.

Pri nakladanju z žerjavom je avtomobil povozil 32-letnega Carla Deana iz Ronk, Trg Tommaseo 8. V tržiški bolnišnici so mu ugotovili udarec v trebuhu in prsni koš; zdravil se bo teden dni.

Fulvio Monai razstavlja v Milanu

V galeriji S. Fedele v Milanu razstavlja svoja dela goriški slikar prof. Fulvio Monai; razstava bo odprta od 8. do 21. januarja.

Fulvio Monai se je rodil v Puli, iz leposlovja je leta 1951 diplomiral na tržaški univerzi, v Gorici stanuje in dela od leta 1947 dalje; poučuje na srednji šoli ter je sodelavec številnih revij in časopisov. Spisal je biografsko delo o Maksimilijanu Fabianiju ter sodeloval pri raznih razstavah. Razstavljati je začel leta 1946 ter sodeloval na raznih razstavah nacionalnega značaja. Med njegovimi inozemskimi razstavami naj omenimo naslednje etape: Celovec, Innsbruck, Gradec, Nova Gorica. Njegova dela so pri zasebnih lastnikih in pa v raznih javnih uradih v Trstu, Milanu, Benetkah, Vidmu, Oslu in na Dunaju.

Na milanski razstavi so olja in risbe iz obdobja 1959-1965.

Predavanje v Števerjanu

V soboto, 8. januarja ob 20.30 uri bo v prosvetni dvoranici na Valerišču v Števerjanu zanimivo prosvetno predavanje. Predavala bosta prof. Slavko Kretič in Rudi Hoen iz Nove Gorice

«O Simonu Gregorčiču».

Predvajala bosta tudi številne barvne diapozitive iz pesnikovega življenja in Gornjega Posočja.

● **Včeraj popoldne** se je v novem sestavu sestal pokrajinski upravni odbor (GPA), ki mu je predsedoval prefekt dr. Principalle; potrdil je razne predloge, ki zadevajo krajevne ustanove.

Slovensko gledališče v Trstu

JUBILEJNA SEZONA 1965—66

V nedeljo, 9. t. m. ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici

SAŠA ŠKUFCA (Po Grimmu)

JANKO in METKA

Otroška spevoigra v treh dejanjih

TO IN ONO S PEČI

Vaščani se zahvaljujejo občini da jim je asfaltirala cesto

Z delom pa bo treba še nadaljevati - Danes blagoslovitev motornih vozil

Na Peči je v zadnjih letih prišlo že v navado, da tudi tam blagoslovijo avtomobile in druga motorna vozila, ki jih je vedno več po naših vaseh. Tako svečanost bodo imeli tudi danes, 6. januarja po maši, ki se bo začela ob 9.30. Vozila in vozniki iz Peči, Rupe in Gabrij se bodo zbrali na prostoru pred cerkvijo ob navedeni uri. Lani so prišli tudi nekateri iz Sovodenj in iz drugih krajev ter se je nabralo kar precej vozil na dveh in na štirih kolesih.

Ob tej priliki naj omenimo, da so pečansko cerkev v zadnjem času nekoliko popravili in znan slovenski slikar je že nekaj časa na delu ter ustvarja v njej lepe freske. Ker je tam tudi lepa razgledna točka, se obiskovalci radi ustavijo in tudi nekateri pari od drugod, med drugim iz Gorice, so se prišli sem poročit.

Vaščani so zelo zadovoljni, ker jim je občinska uprava iz Sovodenj uredila glavno cesto po vasi in je cestišče prevlekla z asfaltom. To bo zelo koristno ob suhem in mokrem vremenu, ker bo vaščanom prihranjeno blato in prah, ki so jim doslej silili v hiše. Zato so občinski upravi hvaležni za to delo.

Vendar pa ob tej priliki opozarjajo župana in odbornike, da bi bilo potrebno v okviru razpoložljivih sredstev, odnosno kadar bodo ta na razpolago, to delo tudi nadaljevati. Predvsem bi bilo potrebno asfaltirati cesto od pokopališča pa do šole v Rupi, kamor hodijo malčki v šolo odnosno v otroški vrtec. Tudi na drugi strani, proti Rubijam, bi bilo treba potegniti asfalt do tovarne v Rubijah, do koder je cesta že urejena s sovodenjske strani. Na tej cesti je še kakih 10 hiš na dolžini kakih 700 ali 800 metrov; poleg tega pa imajo Pečanci tod najbliže na železniško postajo v Rubijah in tudi v Sovodnje. Stradalta je manj pripravna tudi zato, ker je večkrat zaprta zaradi železniškega prometa.

Župan Martina obiskal Berzantija

Včeraj dopoldne sta župan Gorice in generalni tajnik dr. Palin vljudnostno obiskala predsednika deželnega odbora Berzantija. Ob tej priliki je župan Martina spregovoril o vprašanjih, ki zadevajo naše mesto ter ovirajo njegov gospodarski razvoj. Ob tej priliki je tudi omenil proslavo 50-letnice osvoboditve Gorice, ki bo meseca avgusta prihodnjega leta.

Predsednik Berzanti je obljubil pomoč dežele pri gospodarskem dvigu Gorice.

Odpusti delavcev v kamnolomu nad Dolom

«Società marmi e pietre del Carso», ki ima svoj kamnolom med Poljanami in Dolom, je 4. januarja odpustila sedem kamnosekov, češ da obrat nima dovolj dela. Ravnateljstvo jim je tudi že izročilo delovne knjižice. Odpustitev je povzročila med vsemi delavci, odpuščenimi in ostalimi, val nezadovoljstva, ker je izgovor o pomanjkanju dela iz trte zvit, saj so delavcem, ki so ostali v delovnem razmerju, zaukazali delati po 12 ur na dan, da bi zmogli ustreči vsem naročilom. V podjetju je skupno zaposlenih nekaj nad 20 delavcev, med katerimi so večidel Kraševci iz Dola in bližnjih vasi. Odpuščeni so se že obrnili na sindikalne organizacije, da bi zaščitile njihove interese.

Izredno deževno leto 1965 na področju Tržiča

Vremenoslovni urad v Tržiču je objavil nekaj zanimivih podatkov o vremenskih prilikah na tržiškem področju v lanskem letu. Iz teh podatkov navajamo nekaj najbolj zanimivih številk.

Preteklo leto je bilo precej hladno, zelo vlažno in precej deževno. Med letom je bilo kar 58 nalivov nad mestom in okolico, kakih 15 nalivov pa je šlo mimo v neposredni bližini. Največje neurje smo doživeli dne 26. julija, ko je povzročilo tudi največ škode.

Barometer je pokazal letno povprečje 1.014,2 milibara, z najnižjo številko v januarju, in sicer 983,3 milibara ali 738,9 mm.

Temperatura zraka je znašala povprečno 12,8 stopinje; najvišja je bila konec junija, in sicer 32,6 stopinje in najnižja 4 stopinje pod ničlo v februarju, ki je bil tudi najbolj mrzel mesec v letu.

Vlaga je dosegla letno povprečje 74,4 odst.; najbolj vlažen mesec je bil december, najbolj suh pa februar; najbolj vlažen dan v decembru smo imeli 96 odst. in najbolj suh v februarju s samo 10 odst. vlage.

Dežja je padlo vse leto 1594,90 mm ali za 30 odst. več kot znaša normala. Največ padavin, 343 mm, smo imeli v septembru in v celoti je bilo 141 deževnih dni v letu; še najbolj suh je bil oktober.

Od 58 nalivov jih je bilo kar 17 v juliju, 10 avgusta in 10 maja. Po drugi strani pa smo imeli med lehom 2025 ur sonca; največ v juliju, in sicer 310 ur; ta mesec sta bila tudi najbolj sončna dneva s po 13 urami, in sicer 11. in 27. julija.

Roditeljski sestanek

Ravnateljstvo učiteljišča in gimnazije—liceja v Gorici obvešča, da bo v nedeljo, 9. januarja 1966 ob 10.30 v šolskih prostorih v Ulici Croce roditeljski sestanek. Starši dijakov in njihovi namestniki so vljudno vabljeni, da se ga udeležijo.

Značke za pse

Lastniki psov vseh vrst na področju goriške občine naj dvignejo do 28. februarja na občinskem davčnem uradu v Ul. Mazzini 7/I. predpisane značke za pse za leto 1966. Po tem datumu bodo pse brez značke polovili, njihovi lastniki pa bodo morali plačati globo.

PISMO UREDNIŠTVU

Parkiranje tovornjakov v Palladiovi ulici

Spoštovane uredništvo,

majhno prošnjo imam do vas; želel bi, da objavite moj predlog o ureditvi prometa v Palladiovi ulici ter s tem opozorite pristojne oblasti na problem, ki ga hočem v kratkem opisati.

Odkar so omejili parkirišča za tovornjake ter zanje določili samo nekatere periferične ulice, so med drugimi izbrali tudi Palladiovo ulico. Parkirni prostor se začne takoj na vogalu pri vhodu v uršulinski zavod. Ponoči so vozila nerazsvetljena ter se je že pripetila prometna nesreča, katere žrtev je bil motociklist, ki se je moral zateči v bolnišnico. Zato imam tale predlog: ker poveljstvo mestnih stražnikov ne bo ukinilo parkirnega prostora, naj ga vsaj omeji. Začne naj se kakšnih 30 metrov bolj proti Soči, vsekakor po križišču z Antoninijevo ulico.

V upanju, da bo poveljstvo mestnih stražnikov predlog upoštevalo, vas pozdravljam (sledi podpis).

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

SMRTNA NESREČA V GORICI

Vespist si je prebil lobanjo pri trčenju z avtom na križišču

Ob 20.45 je v bolnišnici podlegel poškodbam

Sinoči okrog 17.30 sta na križišču Ulic XX. septembra in Pavia v Gorici trčila avto fiat 600 in vespa. Pri trčenju je bil hudo ranjen 31-letni Bordini iz Podgore, ki si je pri padcu na več mestih prebil lobanjo.

Ob tisti uri se je peljal Ennio Bordini, ki je stanoval v Podgori Ul. Attems 1, z vespo 150 iz mesta proti pevmskemu mostu na poti proti svojemu domu. Na križišču z Ul. Pavia in Ccronini pa je privozil iz Ul. Pavia fiat 600 D 47-letni Anton Jug iz Ul. Brolo 19, ki je prečkal cesto, hoteč v Ul. Coronini. Oba vozača sta prepozno opazila drug drugega in trčila z vozili na omenjenem križišču tako močno, da je avto prevrnil vespo in je Bordini z vso silo treščil na cestišče, kjer je obležal v krvi.

Z avtom Zelenega križa so ponesrečenca nemudoma odpeljali v civilno bolnišnico. Tam so mu ugotovili prebitje lobanje in zlom tilnika ter so se zdravniki zaman trudili, da bi mu rešili življenje. Ob 20.45 je Bordini podlegel poškodbam.

Avtomobil obstal na soškem bregu

Zaradi nepazljivosti neke kolesarke je včeraj popoldne prav malo manjkalo, da se ni zgodila pri ločniškem mostu huda nesreča. Vozilo, ki je skrenilo s poti, da ni podrlo kolesarke, je obviselo na robu soškega brega. Dogodivščino je doživel 22-letni Ivan Humar s Križišča 16 v Števerjanu, ki se je z malim kamionetom registracije GO 30.140, last podjetja Medeot, peljal po Oglejski ulici v smeri proti ločniškemu mostu. Na širokem križišču pred mostom mu je povsem nepričakovano prečkala cesto neka kolesarka, ki je potem izginila. Humar se ji je z naglim zavojem na desno izognil, pri tem pa je zavozil v živo mejo, ki raste na bregu ter obstal s sprednjim delom onkraj nje. Iz nerodnega in tudi nevarnega položaja so vozilo povlekli mestni stražnik, ki je služboval v bližini, in pa očividci. Na avtu je nastala malenkostna škoda.

318 glob v Tržiču

Mestni stražniki iz Tržiča so v decembru prisodili 318 glob, večidel izmed njih (303) zaradi kršenja zakona o cestnem prometu.

Mestni stražniki hranijo tudi predmete, ki so jih pošteni najditelji njim izročili v varstvo, da jih vrnejo zakonitim lastnikom. Kdor je kaj izgubil, naj se zglasi na poveljstvu, kjer mu bodo izgubljeno vrnili.

Običajni neznanci poškodovali prometna znamenja

V noči od zadnjega starega na novo leto so neznanci poškodovali v Gorici 16 prometnih znakov. Največ so jih zvili ali obrnili, nekatere znake pa so z drogi vred podrli na tla. S tem so občinski upravi povzročili okoli 100.000 lir škode, ki bo plačana z davki, ki jih plačujemo vsi občani. Nikakega dvoma ne more biti, da so škodo povzročili ljudje, ki so bili nekoliko «pod pritiskom», vendar to ni nobeno opravičilo. Vandalska dejanja niso nič drugega kot spričevalo, ki kaže, da je v našem sicer majhnem mestu še vedno preveč takšnih, ki ne cenijo javne imovine. Naj se nikar ne čudijo, če se jim bo ob neki priliki ponesrečilo, da bodo prišli navzkriž s postavo.

Občinski odbor iz Tržiča je sklenil dati predujme študentom za štipendije; prejelo jih bo 232 dijakov. Dežela bo prispevala 3,4 milijona, medtem ko bodo skupno izplačali 6,6 milijona lir.

Kino

Gorica

CORSO. 14, 16.40, 19.20, 22: «La gran. de corsa», J. Lemmon, T. Curtis in N. Wood; ameriški barvni film.

VERDI. 14.00: «Lady L.», Sofia Loren in P. Newman; ameriški barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 14.00: «Peter Pan e le sue meravigliose avventure», barvna slikanica Walt Disneya; sledi dokumentarni film «Il cavallo tatuato».

VITTORIA. 15.00: «Hong Kong... Portofranco per una bara», Heinz Drache in Elga Andersen; nemški barvni film.

CENTRALE. 15.00: «Tom e Jerry, discoli volanti». Ameriška risanica v barvah.

Ronke

RIO. 14.30 «Sette ore di fuoco». Clyde Rodgers; barvni film.

EXCELSIOR. 14.30: «Un mostro a mezzo», Franco Franchi in C. Ingrassia Barvni film.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 6,4 stopinje ob 15. uri, najnižja minus 5,4 stopinje ob 7.05. V prvih jutranjih urah je bilo 90 od sto, ves popoldan pa samo 14 od sto vlage; povprečne vlage je bilo okoli 55 od sto.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljube mame

JOSIPINE JELINČIČ

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Posebno zahvalo pa smo dolžni zdravniku g. dr. Karlu Rutarju za vso pomoč, ki jo je nudil pokojnici v njeni mučni bolezni, častitim sestram reda Marije Čudodelne svetinjice v Gorici za požrtvovalno nego, darovalcem vencev in cvetja, ter vsem ki so našo drago mamo spremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti in ki so kakor koli počastili njen spomin.

Sin SLAVKO, hčere MILENA, NADA, ANDA, VERA in MIRA z družinami

Gorica, Trst, Jesenice, Podkoren, 6. januarja 1966

šport šport šport šport šport šport

III. REDNI OBČNI ZBOR ZGONIŠKEGA ŠPORTNEGA KROŽKA

Kras pritegnil k sodelovanju skoraj vso mladino

Sinoči izvoljen novi odbor: dr. Stane Budin potrjen za predsednika

Sinoči je bil v dvorani zgoniške gostilne III. redni občni zbor ŠK Krasa. Udeležba je bila izredno zadovoljiva, kar dokazuje, da je ta agilni športni krožek prodrl v srca vseh vaščanov, ki so lahko tudi ponosni na dosežene uspehe. Občnega zbora sta se udeležila in tudi pozdravila zgoniški župan Josip Guštin in odbornik za šport Jan Godnič. Pozdrave so prinesli tudi v imenu športnega združenja Bor Franko Vitez, za SD Breg Rino Kuret, za p.d. I. Gruden iz Nabrežine, Karel Rolič, v imenu šentjakobskega p.d. Ivan Cankar predsednik Mario Magajna in v imenu proseškega Primorja prav tako predsednik Miro Strekelj.

Občni zbor je otvoril predsednik zgoniškega društva dr. Stane Budin, ki se je v svojem poročilu dotaknil vseh problemov, ki tarejo, kot pač vsa naša društva, tudi Kras. Na kratko je orisal enoletno delovanje športnega krožka, ki se je izredno razvil in zvabil v svojo sredo skoraj vso mladino ne samo Zgonika, temveč tudi okoliških vasi.

Tajnik Zvonko Simoneta je prav tako obširno orisal uspehe enoletnega napora vodstva (poročilo objavljamo v celoti), podpredsednik pa se je zadržal pri tehničnih podatkih in vprašanjih. Do besede je prišel seveda tudi blagajnik, katerega delo ni bilo prav lahko.

Po živahni diskusiji so sledile volitve novega odbora in letos prvič tudi nadzornega odbora. Novi odbor ŠK Krasa bodo letos sestavljali:

predsednik — DR. STANE BUDIN
podpredsednik — VOJMIR KOCMAN
tajnik — ZVONKO SIMONETA
blagajnik — VLADI REBULA
gospodar — BRUNO MILIČ
Nadzorni odbor — Srečko Budin, Emil Marušič in Josip Guštin.

Zlati pokal Julies Rimet v Londonu

LONDON, 5. — Zlati pokal Jules Rimet, za katerega se bodo potegovale svetovne velesile letos julija na angleških igriščih, je že v Londonu. Semkaj so ga z letalom prinesli voditelj brazilske nogometne zveze, ki ga je imela že osem let v posesti.

Zlato trofejo bodo izročili v trajno le reprezentanci, ki bo trikrat osvojila naslov. Poleg Brazilcev, ki so zmagali v Švici 1958. in v Čilu 1962. leta, imata to možnost Italija (v Rimu 1934. in v Parizu 1938. leta) in Urugvaj (v Montevideu 1930. in v Riu de Janeiru 1950. leta).

* * *

LONDON, 5. — Prijateljska nogometna tekma Anglija - Poljska se je končala neodločeno 1:1 (0:1). Prvi gol je v 43' p.p. dosegel Sadek, v 30' d.p. pa je Moore izenačil.

SMUČANJE — VČERAJ V HINDERLANGU

V slalomu presenečenje: zmaga Američana Kidda

Favorit Francoz Killy je zaradi padca odstopil

HINDERLANG, 5. — Američan Bill Kidd je danes presenetljivo zmagal v prvem letošnjem smučarskem tekmovanju. Po udeležbi smemo smatrati današnje tekmovanje za neuradno svetovno prvenstvo, čeprav bo to šele čez 8 mesecev v Portillu v Čilu. Čeprav je 22-letni Kidd osvojil na innsbruški olimpiadi srebrno kolajno v slalomu, do sedaj ni nikoli prodrl na klasičnih vsakoletnih tekmah. Danes pa mu je uspelo, ker je v prvem smuku dosegel tretji najboljši čas za Killyjem in Schranzem, v drugi manche pa celo najboljši. Favorit Killy, ki je bil v prvem spustu absolutno najboljši, je v drugem padel in je bil prisiljen odstopiti. Guy Perillat si je zapravil boljšo uvrstitev, ker je bil v prvi manche pretirano previden. V drugem spustu je bil hitrejši, zaradi česar se je v končni lestvici premaknil s 15. na 4. mesto.

Precejšen uspeh so dosegli Francozi z drugim mestom Julesa Melquionda, ki je pustil za seboj nič manj kot Karla Schranza. Od Italijanov se je najbolje uvrstil — na šesto mesto — Felice De Nicolò, medtem ko je Renzo Zandegiacomo pristal na devetem mestu. Vrstni red na cilju današnjega slaloma za «Srebrno smreko Hindelanga» je bil naslednji:

1. BILL KIDD (ZDA) 82"92 (40"97 + 41"95)
2. Jules Melquiond (Fr.) 84"74 (41"13 + 43"61)
3. Karl Schranz (Av.) 84"79 (40"63 + 44"16)
4. Guy Perillat (Fr.) 85"91 (42"42 + 43"49)
5. Louis Jauffret (Fr.) 85"94 (42"15 + 43"79)
6. Felice De Nicolò (It.) 86"05 (42"28 + 43"77)
7. Franz Digruber (Av.) 86"44
8. Michel Arpin (Fr.) 86"61
9. Renzo Zandegiacomo (Italija) 86"88 (42"18 + 44"70)
10. Ulf Ekstam (Fin.) 87"03
11. Egon Zimmermann (Avstrija) 87"04
12. Messner (Av.) 87"37 itd.

ATLETIKA — ITALIJANI V 1965. LETU

Veliko število mladih sil na dolgih in srednjih progah

Mali Bianchi je tudi na 1500 m daleč pred vsemi. V letu 1965 je napredoval do pomembnega rezultata 3'42"5, to je samo 2 desetinki sekunde več od državnega rekorda, katerega je leta 1958 postavil Baraldi na evropskem prvenstvu v Stockholmu. Glavni cilj Bianchija v prihodnji sezoni bo gotovo prav rekord na tej progi. Če bo podvig atletu uspel, lahko pričakujemo, da se bo Bianchi posvetil teku na dolge proge, za katerega se je že večkrat izkazal razpoložen. Na 1500 m beležimo v sezoni 1965 veliko odličnih mladincev. Ne upamo pa si tvegati z rožnatimi predvidevanji za prihodnost, ker je Italija menda dežela, kjer v mladih letih srednjeprogaši zapravijo najboljše moči in nato životarijo na skromnejših rezultatih. O Areseju smo že govorili na 800 m. Na daljši progi je atlet dosegel 3'46", Del Buono pa 3'47"8. Za prvega je čas dober, Del Buono pa je v najboljšem primeru v primerjavi z 800 metri iz leta 1964 ostal pri starem če že ni nazadoval. Med njunima 2 sekundama se na lestvici stiskajo trije starejši tekači, za katere pa ni več upati, da bi prišli v območje državnega rekorda. Za Del Buonom pride 20-letni Finelli, za katerega je čas 3'48"2 sam po sebi zelo dober, je pa v resnici pravo razočaranje, saj je ostal atlet točno pri istem kot v letu 1964. Velik korak naprej sta napravila 19-letni Rondelli (3'53"2) in predvsem 18-letni Gervasini od 3'59"2 (1964) do 3'51"8 lani.

Nadarjeni mladi srednjeprogaši so bili po našem mnenju preveč izkoriščeni tudi na dolgih progah 3000 in 5000 m. Finelli je tako na 3000 m tretji z 8'11"6, Gervasini pa je zelo dobro tekel tudi na 5000 m v 14'39"2. Mladih na dolgih progah res ne manjka. 18-letni Ardizzone (3000 m v 8'23"2 in 5000 m v 14' 40"8), 19-letni Giancaterini (3000 m v 8'23"8 in 5000 m v 14'28"8), 20-letni Cindolo (3000 m v 8'30"6), 19-letni Rondelli (3000 m v 8'32"4), 18-letni Grazzani (3000 m v 8'34"6). Rezultati teh mladih atletov veliko pomenijo v mednarodnih lestvicah mladincev, treba pa je poudariti, da je v drugih državah mladina fizično solidneje pripravljena kot v Italiji in njen organizem ne pogori pri 19/21 letih temveč se obdrži na višku do 5 let več.

Poleg vrste mladih tekačev imamo v Italiji odličnega tekača na dolge proge, ki je dozorel zelo počasi, vendar skoraj brez zastoja. Gre seveda za 29-letnega Ambuja po rodu iz Sardinije. V letu 1965 je ta tekač dosegel največje uspehe v svoji dolgi karieri. 5000 m je najprej pretekel v 13'58"8, rekord pa nato še enkrat popravil do 13' 50"8. Po dolgih letih je za italijanske razmere zelo dobro tekel tudi Conti, ki je dosegel 14'04"6. Conti je bil rekorder pred Ambujem z 14'1"6 iz olimpijskih iger v Rimu. Povpreček prvih 20 v državi se je na 5000 m v enem letu popravil kar za 18 sekund.

Ambu je seveda daleč pred vsemi tudi na 10.000 m. Lani je skušal tudi doseči čas pod 29 minutami, podvig pa mu žal ni uspel in največja nagrada za požrtvovalnost tekača je bil rezultat 29'9"2. Razen Ambuja je kvaliteta te panoge v Italiji zelo slaba, kar je nedvomno posledica prevelikega izkoriščanja mladih tekačev na progah od 800 do 5.000 m.

Od dolgih prog nam ostane še tek čez zapreke na 3000 m. Ta panoga je v Italiji zelo zapostavljena. Na šolskih stadionih namreč manjkajo naprave za ureditev te proge, tako da se atleti s to panogo niti ne spoznajo in se zato opredelijo za druge discipline. Italijanski rekord je lani osvojil mladi Begnis z 8'52"8. Begnis ima lepe možnosti, da v prihodnji sezoni čas popravi vsaj do 8'45". Poleg Begnisa sta pod 9 minutami tekla le še dva atleta, kar je izredno slabo, deseti na lestvici ima že čas 9'22"8, dvajseti pa 9'42"2. Mladincu Calabretti (9'8"4) obetajo še zelo uspešno kariero.

B. K.

SIMPATIČNA POTEZA PROSEŠKEGA PRIMORJA

Odborniki in člani na družabnem večeru

Prejšnjo sredo se je na družabnem večeru FC Primorja zbralo v društveni gostilni na Proseku skoraj sto športnikov. Z družabnim večerom je hotel odbor proseškega kluba zaključiti 1965. leto v prijetni družbi simpatizerjev in članov, ki so s tako visoko udeležbo potrdili, da so navezani na domače barve. Prvi je v imenu nadzornega odbora spregovoril Čuk Josip, ki je pozdravil vse prisotne in pohvalil odbor za marljivo delo. Pozval je voditelje, naj tudi v bodoče delajo v korist športa in skušajo pritegniti pod zastavo Primorja tudi tiste, ki so se odstranili. Čuk je nadalje poudaril, da je finančni položaj pozitiven in če bi imeli malo več sreče, bi bili pozitivni tudi rezultati na igrišču. Po voščilu predstavnika nadzornega odbora se je prijavil k besedi predsednik Strekelj, ki je med drugim dejal, da je Primorje simbol Proseka in zaradi tega zastopa vso vas. Vse igralce je pozval, naj bi se v bodoče še bolj potrudili in še vztrajneje branili barve proseškega kluba. V zvezi s tem je omenil dogodek, ki se je pripetil pred štirinajstimi dnevi, ko je komaj 16-letni igralec Babudri, pa čeprav si je v začetku tekme zlomil roko, vztrajal do konca na igrišču.

V imenu igralcev se je odboru zahvalil kapetan prve enajstorice Sardoč, ki je potrdil, da se bodo tudi v 1966. letu vsi igralci brez izjeme potrudili in skušali doseči še boljše rezultate. Predsednik Strekelj je še enkrat spregovoril nekaj pohvalnih besed o trenerjih Ukmarju T., Danevu D. in Husuju A., katerim se je zahvalil za njihov trud in požrtvovalno delo. Njegove besede so prisotni pozdravili z burnim aplavzom.

Odbor je ob tej priložnosti razdelil 29 igralcem in trenerjem skromno darilce. Pohvale so bili deležni tudi najbolj zvesti kričačinavijači Kapun Edi, Sardoč Marino in Verginella in pa Blažina Angel in Praselj Stanko, ki kot simpatizerja požrtvovalno zbirata prispevke, ki jih nato izročata blagajniku. Predsednik Strekelj se jima je v imenu odbora še posebno zahvalil, člani Primorja pa so se v prijetni družbi in ob akordih kitare zadržali v društveni gostilni do pozne noči.

Poročilo tajnika Z. Simoneta na sinočnjem občnem zboru

Uresničili smo načrt gradnje odbojkarskega igrišča

Zaradi zanimivih podatkov, ki dovolj jasno prikazujejo vzpon Krasa v zadnjem letu, objavljamo poročilo tajnika Zvonka Simonete, ki ga je podal sinoči na rednem občnem zboru ŠK Krasa.

Cenjeni gostje!
Dragi prijatelji!

Ko pregledujemo enoletno dejavnost športnega krožka Kras, ugotavljamo, da se je športno delovanje v tem letu zelo razširilo. In to ne samo z ozirom članstva, ki je prav z današnjim dnem preseglo število sto članov, ampak tudi glede na razne prireditve, ki so si sledile iz tedna v teden. Pri tem naj poudarimo, da smo v tem letu pritegnili k sodelovanju skoraj vso mladino iz Saleža, Zgonika, Kolodrovice, Gabrovca in Samotorce. S tem je bil skoro dosežen namen našega krožka, ki stremi predvsem za tem, da združuje mladino, jo zaposluje s športnim udejstvovanjem in jo s tem odvaja od postopanja in nepotrebnega zapravljanja prostega časa. To je prišlo posebno do izraza pri gradnji odbojkarskega igrišča v Zgoniku, ko se je mladina odzvala vabilu krožka za prostovoljno delo. Pri tem so sodelovali tudi starejši člani, katerim se ob tej priliki v imenu odbora iskreno zahvaljujem. Prav tako bi se rad zahvalil vsem občanom, ki so prispevali za vence ob priliki STEDO tj. spominskega teka ob 20-letnici osvoboditve. Ta tek, ki je predstavljal idejno združitev slovenske mladine v Italiji, ne glede na politično prepričanje, je bil deležen splošnega odobravanja naših občanov, ki so se polnoštevilno udeležili te prireditve.

Na lanskem občnem zboru je padel predlog, da bi zgradili odbojkarsko igrišče pred občinskim poslopjem; to se je tudi uresničilo. Občinska uprava je dala na razpolago teren in tudi možnost, da je krožek kril del stroškov z udeležbo pri organizaciji vinske razstave v Zgoniku. Ob priliki otvoritve tega prvega odbojkarskega igrišča na tržaškem podeželju, je Kras organiziral mednarodni turnir z udeležbo ekipe iz Izole, tržaškega Bora, goriškega Doma in domačega Krasa. Prehodni «Kraški pokal» je zasluženo osvojila ekipa iz Izole, drugo mesto pa je zasedla ekipa Bora. Naši šesterki, čeprav je zasedla zadnje mesto, je vseeno pripadel, kot tolažilna nagrada, pokal. Upati je, da bo ta turnir postal tradicionalen, s čemer bi s tem doprinesel večji ugled našemu društvu.

Da bi izboljšali finančni položaj, smo se tudi letos udeležili kmečkega tabora, kjer smo dobili dovoljenje, da lahko obratuje naš kiosk s prodajo domačega vina. Ob tej priliki je naš krožek dobil diplomo in nagrado za trud in požrtvovalnost. Po tem nastopu, ki ni bil športnega značaja, temveč je le okrepil naše finančno stanje, smo se začeli atletsko in duševno pripravljati na 8. slovenski športni teden. Kako je naša mladina občutila važnost te največje športne manifestacije v zamejstvu, nam priča dejstvo, da se je začela z velikim elanom pripravljati na to prireditev.

Sadovi tega prizadevanja niso izostali. Predvsem se je odlično obnesla naša mladinska vrsta, ki je na športni pozornici dokazala, da je najboljša na Tržaškem. V mladinskem troboju in v igri med dvema ognjema so naši mladinci slavili popolen uspeh in so s tem presegli tudi najbolj optimistična stremljenja. To je vzpodbudno delovalo na moralo vseh naših predstavnikov, saj so dosegli tudi v ostalih panogah zadovoljive dosežke. Končno stanje na jakostni lestvici uvršča naše društvo na odlično sedmo mesto, kar je velik napredek v primerjavi z uspehom lanskega leta in je tudi gotovo poroštvo, da se bodo v bodoče še stopnjevali uspehi naših predstavnikov. Za dokaz te trditve lahko navedemo dejstvo, da nam je organizator športnega tednа podelil pokal za prvi dve mesti v igri med dvema ognjema in osem diplom za ostale uspehe. Pri tem je omembe vredno, da so se prvič predstavila v javnosti naša dekleta, ki so pokazala velik smisel za šport in dokazala, da ni brez podlage naš načrt, da bi ustanovili ženski odbojkarski odsek.

Po tem uspešnem nastopu je naša moška odbojkarska vrsta začela z resnim treningom in gojila v sebi skrito željo, da se uvrsti na prvo mesto promocijskega turnirja, ki je veljal istočasno tudi za pokal **Furlanije - Julijske krajine.** Naši fantje niso razočarali in so s tehničnimi prvinami strli odpor slehernega nasprotnika ter si s tem priborili mesto v odbojkarski C ligi. Če preverimo vse činitelje, ki so nas pripeljali do takega uspeha, moramo predvsem podčrtati vztrajnost in požrtvovalnost naših odbojkarjev, ne da bi pozabili na dragocene prvine, ki sta jih vpečatila ekipi naš prvi trener prof. Bojan Pavletič in državni reprezentant Sergij Veljak. Na tem mestu smatram za potrebno, da se jima iskreno zahvalim za njuno dosedanje nesebično delovanje in se obenem priporočam, da bi še nadalje posredovala naši odbojkarski vrsti svoje izkušene nasvete. To posebno sedaj, ko smo na pragu prvenstva C lige in bi se morala naša tehnična raven dvigniti, če hočemo uspešno braniti čast naših barv.

Zadnja prireditev, ki jo je Kras organiziral v tej sezoni je bil prvi šahovski turnir med vasmi zgoniške občine, ki se je dobro obnesel in sprožil splošno zanimanje.

S šibkimi finančnimi sredstvi, s katerimi naš krožek razpolaga, smo si nabavili nekatere nujne atletske objekte in drese za odbojkarsko ekipo. Vendar večje odgovornosti ne moremo prevzeti nase in tu mislim predvsem na telovadnico, ki jo nujno potrebujemo.

Ob zaključku tega svojega kratkega poročila naj se iskreno zahvalim ŠZ Boru, ki je omogočil trem našim predstavnikom, da se udeleže odbojkarskega natečaja v Rovinju in upam, da bo to veljalo tudi za bodoče. Vsem igralcem se v imenu odbora zahvaljujem za prikazano prizadevnost. Upam, da bi tudi v bodoče nadaljevali po tej poti in tu mislim predvsem na odbojkarsko šesterko, ki je druga slovenska najboljša odbojkarska ekipa na Tržaškem in ji voščim, da bi skupaj z Borom častno branila ugled slovenskega športa v zamejstvu.

ODTUINTAM

ODBOJKA

Zagrebška Mladost v Trstu in Gorici

Odbojkarska šesterka tržaških gasilcev, ki nastopa v italijanski A ligi, bo imela v nedeljo in v ponedeljek v gosteh ekipo Mladosti iz Zagreba, ki se ponaša z jugoslovanskim naslovom. Prvi dvoboj bo v Miljah, povratni pa v Gorici.

Brumel zopet v bolnišnici

MOSKVA, 5. — Svetovni rekorder v skoku v višino Valerij Brumel se je vrnil v bolnišnico, kjer bo moral nadaljevati zdravljenje kolena na nogi, ki si jo je zlomil med prometno nesrečo.

Brumel, ki se pri hoji še vedno poslužuje bergel upa, da bo kmalu lahko nastopal. Zdravniki pa menijo, da bo moral svetovni rekorder počakati s treningi najmanj do konca leta. Kot je znano, je svetovni rekord Brumela v skoku v višino 2,28 m.

BOKS

LONDON, 5. — Evropski prvak srednje kategorije Nino Benvenuti bo junija letos branil svoj naslov v Londonu proti angleškemu boksarju Johnnyju Pritchettu. Do sporazuma je prišlo po pogovoru londonskega organizatorja boksarskih srečanj Mike Marretta z Benvenutijevim prokuratorjem Brunom Amaduzzijem in menagerjem izzivača Bobbyjem Neillom. Pogodbo o dvoboju bodo podpisali marca meseca po dvoboju Pritchetta za britanski naslov z Natom Jacobsom.

* * *

FILADELFIJA, 5. — Ernie Terrell, kateremu WBA priznava naslov svetovnega prvaka težke kategorije je javil, da mu je Cassius Clay med razgovorom obljubil dvoboj za svetovni naslov. Ta vest je v nasprotju z drugimi, po katerih naj bi bil prihodnji Clayev nasprotnik britanski boksar Brian London. Terrell je izjavil, da sta se s Clayem domenila za dvoboj, ki naj bi bil približno čez tri mesece. Clay je res smatral Terrella za izzivača, vendar pa, sodeč po nekaterih vesteh iz Londona, naj bi njegovo mesto sedaj prevzel angleški boksar.

HOKEJ NA LEDU

BOCEN, 5. — Danes so po skupnem treningu izbrali igralce, ki bodo sestavljali italijansko mladinsko reprezentanco za nastop na mednarodnem turnirju v hokeju v Celovcu z udeležbo Italije, Jugoslavije, ČSSR in Avstrije.

Spored turnirja je naslednji:

6. t. m.
Avstrija - Italija in Jugoslavija - ČSSR
7. t. m.
Avstrija - ČSSR in Italija - Jugoslavija
8. t. m.
Italija - ČSSR
9. t. m.
Avstrija - Jugoslavija

Enajsterica Primorja, ki bo danes igrala ob 13.30 v Nabrežini prijateljsko tekmo s kriško Vesno

HITROSTNO DRSANJE

MILAN, 5. — Drsalci enajstih držav — Avstrije, Belgije, ČSSR, Finske, Zahodne Nemčije, Francije, Italije, Poljske, Švice, Sovjetske zveze, Madžarske — bodo v soboto in v nedeljo nastopili v Madonni di Campiglio na 7. izvedbi trofeja «Alberto Nicolodi». Predvidevajo, da se bodo tekmovanja udeležili tudi drsalci Nizozemske. Italijo bodo predstavljali Renato Riva (ki je v Inzellu zasedel 3. mesto na 3.000 metrov in je s 5'37" dosegel nov italijanski rekord), Giancarlo Gloder in Guido Gillarduzzi, katerim se bo pridružil še četrti drsalec, ki ga bodo izbrali med Eliom Locatellijem in Guntherjem Pedrossom.

Dne 8. t.m. bo hitrostno drsanje na 500 in 5.000 metrov dolgi progi, 9. pa na 1.500 in 10.000 m.

Prijateljski nogomet

Danes v Nabrežini ob 9. uri
PRIMORJE B — S. SERGIO
ob 13.30
PRIMORJE — VESNA

* * *

Danes v Boljuncu ob 14.30
ROSANDRA ZERIAL — CREMCAFFE'

* * *

MLADINSKI TURNIR
ob 9.15 na stadionu «Prvi maj»
CREMCAFFE' — PRIMORJE

«Božična» v Občinski

(Nadaljevanje s 3. strani)

varnost moralne propasti tudi tu z oljem ruševin «Priče». Pa še Bruno Ponte, ki je v olje prenesel v risbah spočeto novo oblikovnost narave. Prenovljen je tudi Moretti v razgibanih tiskarkih jedkanicah. Zelo dobri so tu tudi Renato Aiosi z akvarelom hiš, Babuder v olju cvetlic in Tiziana Fantini v slikanju ljudi, Duiz po strogosti stavb Krasa, a Cornachin v barvitosti cvetja, podobno kot Pecchiar.

Bonazza-Sessi preseneča po dobro ubrani dolini Glinščice, dočim Pacificu postaja vzor Devetta. Elettra Metallino ostaja zvesta svojim znanim lesorezom, medtem ko Massaria v olju «Starinarjev kot» stopa nazaj. V geometričnost in bolj gladko slikanje se je obrnil Bon.

Tako smo dospeli med mlado avantgardo, kjer prednjači mladi Mascarin z vdevki delov pohištva in blaga. Umirjenejši je tu Maniago, dočim se je Schiozzi zabstrakteziral v «Semantični risbi», sicer barvita Vittesova pa je postala enobarvna. Vidno je, kako Paolo Righi postaja vreden očeta slikarja v mešanki «Sovina noč». Tu so še Riosa, Meneghini, Martinello, Gortan, Famà in natančni Bressanutti in še kiparja Černe z risbo glave v oglju, Zol pa z «Glavo» iz delov motorja.

MILKO BAMBIČ

Piero Caleffi:

LAHKO JE REČI LAKOTA...

32.

VESELICA NA POKOPALIŠČU

Dva nedolžna človeka.

Z nami je bil odvetnik Floriani. Prej je živel z ženo v mali vili v okolišu Bielle in med hajko je dal na svojem domu zavetje partizanu. To je storil iz človečnosti, iz usmiljenja do tega fanta, ki ni hotel umreti. Toda fanta so odkrili in aretirali. Prav tako so prijeli tudi Florianija, ki je doživel z njim enako usodo: Bocen, nato Mauthausen.

Imel je 62 let, lase še vse rdeče, na obrazu sledove nekdanje velike dostojnosti. Ker je bil premožen, je opustil svoj poklic in mirno preživljal na deželi s svojo ženo preostala leta življenja, daleč od sveta in od njegovih strasti. Njegova družba in njegov svet so bili Tacitus, Horac, Lukrecij in njegova žena.

In sedaj je bil tu z nami. Zvečer, ko so nas v čredi pošiljali na slamnjače, je skušal ostati v moji družbi, da bi govoril, govoril in govoril ter tako pozabil vse gorje in se manj bal. Jaz sam sem se zelo tesnobno počutil, toda bil sem bolj vdan v usodo in zato mi je uspelo, da sem ga celo tolažil. Govoril mi je o svoji življenjski tovarišici, ki je bila tako sama, ki ni nič vedela o njem in ne bo nikoli več vedela, ki je bila tako nežna, dobra, šibka in ki bo morda umrla od hude žalosti. Jaz pa sem mu odgovarjal, da je treba imeti trdno *voljo* po vrnitvi, da se bo vojna kmalu končala, da jim ne bo preostalo dovolj časa, da bi nas spravili vse v krtovo deželo. Delal sem se še celo važnega in sem rekel, da razpolagam z nekimi vestmi... Včasih me je objel in pri tem stokal in jaz sem ga moral božati in skoraj zibati kakor otročička, medtem ko se mi je paralo srce. Nekega dne so ga odpeljali proč v skupini starejših: «modra kočija»!

Z nami je bil Crico, lekarnar iz Vicenze, star 50 let, vdovec z dvema že odraslima hčerkama, ki sta mu bili kakor punčici v očesu. Poleg njiju je posvečal nekaj časa svojemu poklicu, zlasti pa književnosti in dobri glasbi. Bil je gost prijateljske družine blizu Padove, ko so družinskega glavarja, člana CLN za Krščansko demokracijo, in njegovega sina partizana, aretirali. Nič ni vedel, kljub temu pa je moral z njima deliti enako usodo, ne da bi se kdo pobrigal, da bi ugotovil, ali je sploh za kaj odgovoren.

In tudi on je bil z nami. Bil je pravi modrec. Nesreča, spričo katere je huje trpel zaradi zapuščenih hčera kot pa zavoljo samega sebe, še ni zamorila v njem duševne vedrine. Od njega sem prejel najbolj dragoceno pohvalo v svojem življenju. Nekega dne smo govorili o sodobnem pisatelju, ki je njemu ugajal, meni pa ne. Pripomnil mi je, da ga je skoraj vsa kritika ugodno ocenjevala.

«Prav nič mi ni mar za kritiko», sem rekel. «Prizadevam si, da ne vpliva na moje sodbe.»

Ljubeznivo me je pogledal in zašepetal: «Res... Sicer ne bi imel tega poštenega obraza.»

Zavedel sem se, da sem zardel, toda spričo besed takega človeka, sem v tem groznem okolju in v teh razmerah občutil trenutek sreče.

Nekaj dni kasneje, ko sem šel na dvorišče na apel, sem videl njegov shujšani obraz, negiben v smrti, med obrazi štirih drugih golih mrličev, ki so ležali v kotu, in ki so bili dnevna žetev, katero so krematorijski nosači pozneje odstranili.

Neko noč nas je zbudil peklenski trušč, ki je prihajal iz sobice blokača, kriki, topi udarci in nepopisno premetavanje. Zjutraj je v kotu umivalnice ležalo togo, nago telo. Barbieri nam je povedal, kaj se je zgodilo. Neki Rus je bil tako drzen, da se je splazil do police, ki je bila blizu Poljakovega ležišča. Na polici je bil shranjen kruh za naslednji dan. Rus je ravno odhajal s hlebom pod pazduho, ko ga je blokač opazil. Pretepel ga je in odvlekel v umivalnico, kjer je prejel za kazen 25 udarcev z bikovko po ledjih. Čeprav je še dihal, so ga nosači odnesli ter ga vrgli skupno z mrtveci v krematorij.

Tako so plenilci cele Evrope kaznovali tatvino.

«Prominenten» («predstojniki») so se zabavali tudi na druge načine. V taborišču je bil mali orkester, ki so ga seveda sestavljali interniranci in ki je služil esesovcem, nastanjenim v barakah tik taborišča, med njihovimi orgijami z vlačugami, ki so jim bile na razpolago. Tudi te so bile v Mathausnu, nastanjene v enem izmed blokov, ločenem od drugih v taborišču številka 1. In niso bile vse «profesionistke»; med njimi so bile tudi ubога dekleta, ki so se prilagodile tej žalostni vlogi, da bi preživele ter da ne bi končale v Ravensbruecku ali v Auschwitzu.

Ob redkih prilikah je šel mali orkester z dovoljenjem esesovcev ali s potuho taboriščnega kapota v kakšnega izmed blokov taborišča štev. 1, da ti lahko interiranci ob mehkih zvokih malce pozabili na svoje trpljenje. Toda nikoli ni prišel orkester v karantenske bloke, kjer je bila disciplina mnogo strožja.

Nekega dne je blokač, ki je morda hotel pozabiti ali praznovati kakšno obletnico ali morda celo — kar je bilo tudi mogoče — da bi malce ublažil tesnobo ali grozo, ki nas je navdajala za časa prvega razdobja našega bivanja v Mauthausnu, pripravil za zvečer malo veselico, na kateri sta bila na sporedu igranje orkestra, in «varietejski» nastop. K nastopu so pritegnili tudi nekega našega tovariša, igralca.

Zvečer so nas zaprli v običajne prostorne sobe, saj so se neposredno udeležili veselice le kapoti in njihovi povabljenci. Iz bližnje «Stube» so še kar prijetno odmevali valčki, jazzovska glasba ter popevke. Slišali so se tudi šale in burke igralcev v raznih jezikih ter smeh in ploskanje gledalcev. In v tem kraju smrti, kjer se ni nihče nikoli smejal, je bilo to pošastno in grozno. Zdelo se je, kakor plesna veselica na pokopališču.

Vse se je končalo s pravim razdejanjem. Nenadoma je nastala grozna tišina. Nato so se zaslišali lomastenje, premetavanje, topotanje korakov ljudi, ki so bežali, topi odmev udarcev z bikovko in s pestmi, klofut ter prevračanje stolčkov. Naslednji dan so podplutbe na obrazih kapotov in našega tovariša igralca odkrili vzrok vsega tistega trušča. Nastopili so namreč esesovci.

Sedaj smo že vedeli, kdo je v ločenih blokih in kaj se v njima dogaja, to je v blokih, zaznamovanih s številkami 19 in 20, ki sta stala zadnja nasproti zidni ograji in ki ju je ločil od naših zidek, v katerem so bila hermetično zaprta železna vrata. V teh blokih so bili politični jetniki z najhujšimi obtožbami: nacisti, ki so izdajali, kakšen oficir, ki je bil vmešan v atentat iz prejšnjega leta proti Hitlerju in ki je ostal živ, nemški generali, ki so nasprotovali hitlerjevski strategiji, ruski politiki, katere so zajeli med zasedbo. Včasih so se znašli v teh dveh blokih tudi redki blazneži, ki so ob zadnjem poblisku razuma še našli toliko moči, da so skušali pobegniti, seveda če jih niso uklenili v verige in pustili umreti ob zidovih vhodne trdnjave.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir - Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50.— din, mesečno 1.000.— in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS. Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst